

Podróże w czasie
WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
KLASA 4 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Kursywą zostały zaznaczone tematy określone w podstawie programowej jako: „Treści dodatkowe, nieobowiązkowe, do wyboru przez nauczyciela w porozumieniu z uczniami. Nauczyciel może zaproponować także inną tematykę, ważną dla jego uczniów”.

Temat lekcji	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Co to jest historia?	Uczeń rozumie: • pojęcia: historia (dzieje), historyk. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jakim celu poznaje się historię.	Uczeń rozumie: • pojęcie: historia prywatna, • konieczność poznawania historii w sposób chronologiczny. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym zajmuje się historyk, • podać przykłady wydarzeń należących do historii prywatnej.	Uczeń rozumie: • pojęcia: historia rodzinna, historia państw. Uczeń potrafi: • podać przykłady wydarzeń należących do historii rodzinnej.	Uczeń rozumie: • historię jako cykl zmian dokonanych przez człowieka. Uczeń potrafi: • podać przykłady wydarzeń należących do historii państw.	Uczeń potrafi: • opisać Kraków w różnych okresach historycznych.
2. O mierzeniu czasu	Uczeń zna:	Uczeń zna: • wydarzenie, które dało początek			

	<ul style="list-style-type: none"> • sposób mierzenia czasu, którym posługują się ludzie w Europie, • rzymski sposób zapisu cyfr i liczb. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: oś czasu, nasza era (n.e.), przed naszą erą (p.n.e.), wiek (stulecie), tysiąclecie, zegar, • zasady ustalania wieku i połowy wieku dla danego wydarzenia historycznego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić wiek i połowę wieku dla danego wydarzenia historycznego. 	<p>obowiązującemu w Europie systemowi datacji.</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kalendarz, • dlaczego korzystamy z osi czasu. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obliczać upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszczać je na osi czasu. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: chronologia, • znaczenie umieszczania wydarzeń w kolejności chronologicznej. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakim celu mierzy się czas. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić poznane typy zegarów. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć historię zegarów.
--	---	---	--	--	---

<p>3. Jak poznać przeszłość?</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podział źródeł historycznych. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: źródła historyczne, źródła pisane, źródła materialne, źródła ustne. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: archeologia, archeolog, muzeum. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wykopaliska archeologiczne, kronika, • związki między archeologią a historią. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przykłady muzeów. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: dziedzictwo historyczne, • rolę, jaką w poznawaniu historii 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okoliczności powstania i upadku osady w Biskupinie.
----------------------------------	--	--	---	---	---

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady źródeł pisanych i materialnych. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć, na czym polega praca historyka, • przedstawić zadania muzeów. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć, na czym polega praca archeologa, • podać przykłady odkryć dokonanych przez archeologów. 	<p>odgrywają źródła historyczne.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób badania archeologiczne przyczyniają się do poszerzenia naszej wiedzy o przeszłości, • wyjaśnić, dlaczego trzeba chronić dziedzictwo historyczne. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o odkryciach dokonanych przez archeologów w Biskupinie.
--	---	---	---	--	---

4. Moja rodzina	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazewnictwo stosowane do określenia relacji między poszczególnymi członkami rodziny. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rodzina, krewny, przodek. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na przykładzie własnej rodziny wymienić osoby wchodzące w skład rodziny małej i rodziny wielkiej. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tradycje własnej rodziny. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rodzina mała, rodzina wielka, pamiątka rodzinna, tradycje rodzinne. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić związki pokrewieństwa między poszczególnymi członkami rodziny, 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: genealogia, drzewo genealogiczne. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o wydarzeniu z historii swojej rodziny, • wyrazić opinię na temat gromadzenia 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposoby umożliwiające poznanie historii rodziny. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie zdjęć i innych pamiątek rodzinnych jako źródeł historycznych. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób można poznać historię swojej rodziny. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporządzić drzewo genealogiczne swojej rodziny.
-----------------	---	--	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> wymienić przykłady pamiątek rodzinnych. 	<p>pamiątek rodzinnych i kultywowania tradycji rodzinnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o własnej pamiątce rodzinnej. 		
--	--	---	--	--	--

5. Ojczyzna małych ojczyzn	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> sąsiadów Polski, nazwy regionów wchodzących w skład Polski. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: region, ojczyzna, mała ojczyzna, patriotyzm. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie Polskę i jej regiony, posługiwać się planem miejscowości. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> lokalizację największych zabytków w Polsce, zabytki i wydarzenia związane z historią własnej miejscowości, <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać główne regiony Polski, wyjaśnić różnicę między małą ojczyzną a ojczyzną, wskazać na mapie miejscowość, w której mieszka. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> znane postacie i legendy związane z historią własnej miejscowości, herb własnej miejscowości. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rolę, jaką w życiu człowieka odgrywa mała ojczyzna. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać swoją małą ojczyznę. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> podać podstawowe informacje na temat ukształtowania powierzchni kraju, powiązać najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami i wskazać je na mapie, zebrać informacje o własnej miejscowości. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić zalety i wady ukształtowania powierzchni Polski.
----------------------------	--	---	--	--	--

--	--	--	--	--	--

<p>6. Polskie symbole i święta narodowe</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego, • oficjalną nazwę państwa polskiego, • polskie symbole narodowe. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: symbole narodowe, flaga, godło, hymn państwowy (narodowy). <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachować odpowiednią postawę wobec polskich symboli narodowych, • wymienić najważniejsze święta narodowe, • odśpiewać trzy zwrotki i refren <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze miejsca pamięci narodowej. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Rzeczpospolita (republika), obywatel, miejsce pamięci narodowej, święto narodowe. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować lokalne miejsca pamięci narodowej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co zdecydowało o nadaniu konkretnym terenom, budowłom i obiektom statusu miejsc pamięci narodowej, • opisać najważniejsze miejsca pamięci narodowej, • wyjaśnić, z jakimi wydarzeniami są związane miejsca pamięci narodowej, • wyjaśnić, dlaczego obchodzimy święta narodowe. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze miejsca pamięci narodowej i wytłumaczyć ich znaczenie, • wytłumaczyć znaczenie najważniejszych świąt narodowych. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać lokalne miejsca pamięci narodowej.
---	---	---	---	--	---

Lekcja powtórzeniowa					
Sprawdzian wiadomości					

<i>Dawni Słowianie</i>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy głównych plemion słowiańskich zamieszkujących ziemie polskie. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: plemię, gród. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie tereny w Europie zamieszkałe przez plemiona słowiańskie. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rolę i znaczenie grodów. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd grodu słowiańskiego, • opisać wygląd słowiańskiej chaty.
------------------------	---	--	---	--	---

8. Chrzest Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 966, • postacie: Mieszka I, Dobrawy, • przyczyny, które skłoniły Mieszka I do przyjęcia chrztu. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: poganin. 		<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: ok. 960. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kultura zachodnioeuropejska, 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: kurhan, palatium. 	
-------------------	---	--	--	--	--

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie państwo Mieszka I. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Mieszko I przyjął chrzest, • opisać zmiany, jakie zaszły w państwie polskim po 966 r., • wyjaśnić, jak zmieniła się sytuacja polityczna Polski w Europie po chrzcie Mieszka I. 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie chrztu jako wydarzenia, które zapoczątkowało historię Polski. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić zasięg terytorialny państwa Mieszka I, • przedstawić okoliczności, w których doszło do chrztu Mieszka I. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd grodu w Gnieźnie, • wymienić elementy kultury zachodnioeuropejskiej, którą Polska przyjęła po 966 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić wierzenia Polan.
--	---	---	--	---	---

9. Pierwszy król Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 992, 1000, 1025, • postacie: biskupa Wojciecha, Bolesława Chrobrego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: zjazd gnieźnieński. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 997. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wyprawa misyjna, wojowie. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Ottona III. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: diadem, • znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego. 		<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie symbolicznej koronacji Bolesława Chrobrego dokonanej przez Ottona III, • znaczenie właściwej koronacji Bolesława Chrobrego.
-------------------------	--	---	---	--	--

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić decyzje ogłoszone podczas zjazdu gnieźnieńskiego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Bolesława Chrobrego, opowiedzieć historię zjazdu gnieźnieńskiego, zlokalizować na mapie grody, które ogłoszono w 1000 r. biskupstwami. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować postać biskupa Wojciecha, wyjaśnić, w jakich okolicznościach nastąpiły zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Bolesława Chrobrego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny zorganizowania wyprawy misyjnej do Prus, omówić przebieg i skutki wyprawy misyjnej do Prus, omówić dokonania Bolesława Chrobrego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać okoliczności powstania Drzwi Gnieźnieńskich i wyjaśnić, co przedstawiają.
--	--	--	--	--	--

Zakony w Polsce	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym zajmowali się zakonnicy. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać tryb życia mnichów. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: <i>św. Benedykta, św. Franciszka.</i> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: <i>reguła, jałmużna.</i> 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: <i>skryba, skryptorium,</i> <i>znaczenie działalności zakonów dla rozwoju nauki i kultury na ziemiach polskich.</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>opisać dokonania św. Franciszka,</i> <i>wyjaśnić, czym zajmowali się franciszkanie i dominikanie.</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>wyjaśnić, w jaki sposób działalność benedyktynów przyczyniła się</i>
-----------------	---	--	---	---	---

					<p><i>do rozwoju Europy, w tym ziem polskich,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd skryptorium, • przedstawić działalność skrybów.
--	--	--	--	--	--

10. Król Kazimierz Wielki	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1333, 1333–1370, • postać: Kazimierza Wielkiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: zakon krzyżacki. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie i umiejscowić w czasie państwo Kazimierza Wielkiego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1364, 1370. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: żak, uniwersytet. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego, • wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Kazimierza Wielkiego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1138, • postaci: Władysława Łokietka, Mikołaja Wierzyńka. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: rozbitcie dzielnicowe Polski, • przyczyny utworzenia Akademii Krakowskiej. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o panowaniu Kazimierza Wielkiego z uwzględnieniem powstania Akademii Krakowskiej, zjazdu monarchów w Krakowie i uczty u Wierzyńka. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: rajca. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację państwa polskiego na początku panowania Kazimierza Wielkiego, • wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że Kazimierz Wielki zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną, • ocenić panowanie i dokonania Kazimierza Wielkiego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności, w jakich doszło do rozbitcia dzielnicowego Polski, • wymienić uczestników uczty u Wierzyńka.
---------------------------	---	--	--	---	--

Lekcja powtórzeniowa					
Sprawdzian wiadomości					
11. Unia Polski z Litwą	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1385, 1386, 1386–1572, • postaci: Jadwigi, Władysława Jagiełły. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: unia, dynastia Jagiellonów. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Krewo i Wielkie Księstwo Litewskie oraz obszar państwa polsko-litewskiego po zawarciu unii. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego Jadwigę nazywa się królem Polski. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować osobę Jadwigi i wymienić jej zasługi dla kultury polskiej, • wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1384, 1399. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności, w jakich Jadwiga stała się władczynią Polski, • przedstawić najważniejsze informacje o państwie litewskim w II połowie XIV w. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsekwencje unii dla relacji między Polską, Litwą a zakonem krzyżackim. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności, w jakich doszło do zawarcia unii Polski i Litwy. 	
Rycerze i ich zamki	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze elementy konstrukcji zamków 				

	<p><i>rycerskich służące obronie.</i></p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: <i>rycerz.</i> 		<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>co oznacza określenie rycerz bez skazy.</i> 		
		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>opisać wygląd rycerskiego zamku.</i> 		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>wyjaśnić, czym się zajmował i jak się utrzymywał rycerz.</i> 	

12. Wielka wojna z zakonem krzyżackimi	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1409–1411, 15 lipca 1410, 1411, • postać: Zawiszy Czarnego z Garbowa, • postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie Grunwald i Toruń. 		<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1308–1309, • postacie najważniejszych uczestników bitwy pod Grunwaldem. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsekwencje przegranej pod Grunwaldem dla zakonu krzyżackiego. 		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje między Polską, Litwą a zakonem krzyżackim po 1386 r., • wyjaśnić, dlaczego w XIV w. Polska nie
		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o przyczynach i skutkach bitwy pod Grunwaldem, • opisać przebieg bitwy pod Grunwaldem, 		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać relacje polsko-krzyżackie w XIV w. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie ziemię dobrzyńską. 		<p>mogła odzyskać ziem utraconych na rzecz zakonu krzyżackiego.</p>	
--	--	--	--	---	--

<p><i>Polska spichlerzem Europy</i></p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: żuraw. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>najważniejsze budowle Gdańska.</i> 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: <i>spichlerz,</i> • <i>znaczenie dla Polski odzyskania dostępu do morza.</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>omówić zmiany gospodarcze na ziemiach polskich w związku z odzyskaniem Pomorza Gdańskiego.</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>opisać wygląd XVI-wiecznego Gdańska,</i> • <i>wyjaśnić, z czego wynikała potęga Gdańska.</i>
---	---	---	--	---	--

<p>13. O Akademii Krakowskiej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Mikołaja Kopernika. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: astronom. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: żak, Uniwersytet Jagielloński. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1400, • okoliczności odnowienia Akademii Krakowskiej. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: teolog, absolwent, teoria. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego odkrycie Mikołaja Kopernika 	
-----------------------------------	--	---	--	--	--

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umieścić w czasie odkrycie Mikołaja Kopernika. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać życie krakowskiego żaka, • opisać odkrycie Mikołaja Kopernika. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o działalności Akademii Krakowskiej w XV w. 	<p>zostało poddane krytyce.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przedmioty wykładane w Akademii Krakowskiej, • przedstawić poglądy uczonych w XV w. na temat budowy wszechświata. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o życiu Mikołaja Kopernika.
--	--	--	---	---	---

<p><i>Złoty wiek kultury polskiej</i></p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: <i>Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, królowej Bony,</i> • <i>ramy chronologiczne złotego wieku w kulturze polskiej.</i> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pojęcia: czasy zyguntowskie, złoty wiek.</i> 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pojęcie: arras.</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>przedstawić wkład Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta w rozwój kultury polskiej w XVI w.</i> 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>daty: 1507, 1518.</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>scharakteryzować postać Zygmunta II Augusta.</i> 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>na czym polegał wpływ królowej Bony na rozwój kultury polskiej w XVI w.</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>opisać wygląd zamku królewskiego na Wawelu i kaplicy Zyguntowskiej.</i>
---	---	---	--	--	--

<p>14. Założyciel Zamościa</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Stefana Batorego, Jana Zamoyskiego, • główne budowle Zamościa. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: szlachta, wolna elekcja, Rzeczpospolita, mąż stanu. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać działalność Jana Zamoyskiego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1572, • przyczyny wojny Rzeczpospolitej z Moskwą. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Moskwa, magnat (magnateria), rozejm. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegała różnica między rycerstwem a szlachtą. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1576, 1577–1582. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na czym polegały zagrożenia związane z wolną elekcją. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z wojną Rzeczpospolitej z Moskwą, • wymienić urzędy sprawowane przez Jana Zamoyskiego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1580, 1581–1582, 1582, • postać: Iwana Groźnego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić cele polityczne Stefana Batorego, • omówić politykę prowadzoną przez Stefana Batorego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd XVI-wiecznego Zamościa, • uzasadnić tezę, że Jan Zamoyski był mężem stanu.
--------------------------------	---	---	--	--	---

<p><i>Warszawa stolicą Polski</i></p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Zygmunta III Wazy. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: <i>stolica</i>. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: <i>srebrny wiek</i>. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1587, 1596. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać rolę i znaczenie <i>Krakowa oraz</i> 	
---------------------------------------	---	---	---	---	--

				<i>Warszawy w państwie polsko-litewskim.</i>	
Lekcja powtórzeniowa					
Sprawdzian wiadomości					

16. Bitwa pod Wiedniem	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1683, • postać: Jana III Sobieskiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: islam, muzułmanie, odsiecz Wiednia, husaria. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usytuować w czasie wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego, • opisać wygląd pałacu w Wilanowie. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1672, 1673, • postać: Kara Mustafy. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: sułtan, imperium, Allah, wielki wezyr, janczar, • znaczenie zwycięstwa pod Wiedniem. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elementy uzbrojenia husarza i janczara. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać przebieg oblężenia Wiednia, • porównać uzbrojenie husarza i janczara, • opisać prywatne życie Jana III Sobieskiego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać organizację państwa tureckiego i jego cele polityczne.
------------------------	---	---	---	--	---

<p><i>W czasach Stanisława Augusta</i></p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1764–1795, • postać: Stanisława Augusta Poniatowskiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Łazienki Królewskie, czasy stanisławowskie. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakim celu odbywały się obiady czwartkowe. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne zabytki znajdujące się w zespole pałacowo-parkowym w Łazienkach. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wpływ Stanisława Augusta Poniatowskiego na kulturę polską w XVIII w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Augusta II Mocnego, Augusta III Sasa, Ignacego Krasickiego, • ramy chronologiczne czasów saskich. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: czasy saskie. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o wyglądzie Łazienek Królewskich i znajdujących się tam zabytkach. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności wyboru Stanisława Poniatowskiego na króla Polski, • opisać przebieg obiadów czwartkowych. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację Rzeczypospolitej w czasach saskich, • ocenić dokonania Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie kultury.
--	--	--	--	---	---

<p>17. Powstanie kościuszkowskie</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1772, 3 V 1791, 1793, 1794, 1795, • postać: Tadeusza Kościuszki, • państwa biorące udział w I, II i III rozbiórce Rzeczypospolitej, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne postanowienia Konstytucji 3 maja. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1792, X 1794, • postać: Wojciecha Bartosa. 		
--------------------------------------	---	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rozbiór, kosynierzy. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w I, II i III rozbiórze. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: patrioci, konstytucja, Naczelnik powstania, insurekcja. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności wybuchu i przebieg powstania kościuszkowskiego, • wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania kościuszkowskiego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja i II rozbioru Rzeczypospolitej, • opisać okoliczności klęski powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny utraty niepodległości przez Polskę. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności, w jakich doszło do I rozbioru Rzeczypospolitej, • wyjaśnić znaczenie polskiego zwycięstwa pod Racławicami. 	
--	---	---	--	--	--

18. Jak powstał <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> ?	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1797, • postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego, • słowa <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: emigracja, Legiony Polskie we Włoszech. 		<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Napoleona Bonaparte. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • co oznacza sformułowanie: „wolność, równość, braterstwo”. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cele utworzenia Legionów Polskich we Włoszech. <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1927.
---	---	--	--	--	---

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odśpiewać trzy pierwsze zwrotki hymnu narodowego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do wyemigrowania części Polaków z kraju po upadku powstania kościuszkowskiego, • przedstawić okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i>, • wyjaśnić, jak doszło do rozwiązania Legionów Polskich we Włoszech. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać działalność Legionów Polskich we Włoszech. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić dokonania Legionów Polskich we Włoszech.
--	---	--	--	---	---

19. Powstanie styczniowe	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 22/23 I 1863, 1863, • postać: Romualda Traugutta. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Królestwo Polskie (Królestwo Kongresowe), branka, tajne państwo, • przyczyny wybuchu powstania listopadowego i powstania styczniowego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym było tajne państwo. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1830, 1831, 1864. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Rząd Narodowy, • charakter powstania styczniowego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować w przestrzeni powstanie styczniowe. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1799, 1815. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: kongres wiedeński, konfiskata mienia, zsyłka. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcjonowanie tajnego państwa. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać stosunek sił między Polakami 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać funkcjonowanie Królestwa Polskiego w latach 1815–1830.
--------------------------	--	---	---	---	---

				<p>a wojskiem rosyjskim w 1863 r.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać przebieg i okoliczności upadku powstania styczniowego. 	
--	--	--	--	--	--

<i>O polską mowę</i>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1901, • cele rusyfikacji i germanizacji. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rusyfikacja, germanizacja, strajk szkolny we Wrześni. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: <i>Michała Drzymały</i>. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Polacy walczyli z rusyfikacją i germanizacją. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny podjęcia przez władze rosyjskie polityki rusyfikacyjnej oraz przyczyny podjęcia przez władze niemieckie polityki germanizacyjnej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić działalność władz rosyjskich i władz niemieckich wobec Polaków. 	
----------------------	--	--	---	--	--

20. Polska laureatka Nagrody Nobla	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Marii Skłodowskiej-Curie. 			<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Alfreda Nobla. 	
------------------------------------	---	--	--	--	--

		Uczeń rozumie: pojęcie: Nagroda Nobla.	Uczeń potrafi: • przedstawić sytuację kobiet w XIX w., • wskazać różnice w położeniu kobiet i mężczyzn w XIX w.	Uczeń rozumie: • pojęcie: pierwiastek.	Uczeń potrafi: • opisać działalność Marii Skłodowskiej-Curie we Francji.	Uczeń potrafi: • opisać dzieciństwo Marii Skłodowskiej, • opowiedzieć o działalności naukowej Marii Skłodowskiej-Curie.
Lekcja powtórzeniowa						
Sprawdzian wiadomości						

21. Odzyskanie niepodległości	Uczeń zna: • datę: 11 XI 1918, • postać: Józefa Piłsudskiego. Uczeń rozumie: • pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie. Uczeń potrafi:	Uczeń zna: • daty: 1914–1918. Uczeń rozumie: • co było przyczyną tzw. kryzysu przysięgowego. Uczeń potrafi:	Uczeń zna: • datę: VIII 1914. Uczeń rozumie: • pojęcia: państwa centralne, ententa. Uczeń potrafi: • wymienić państwa wchodzące w skład	Uczeń zna: • przyczyny wybuchu I wojny światowej. Uczeń rozumie: • na czym polegała różnica między I wojną światową a wcześniejszymi konfliktami. Uczeń potrafi: • omówić działalność polityczną	Uczeń zna: • daty: IV 1917, 1917. Uczeń potrafi:
-------------------------------	---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do odzyskania przez Polskę niepodległości. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie. 	wrogich obozów polityczno-wojskowych.	i wojskową Józefa Piłsudskiego.	<ul style="list-style-type: none"> • opisać skutki I wojny światowej, • dostrzec związki między sytuacją międzynarodową podczas I wojny światowej a wydarzeniami na ziemiach polskich.
--	---	---	---------------------------------------	---------------------------------	--

<i>Wojna polsko-radziecka</i>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1919–1921, 13–16 VIII 1920. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: <i>Rosja Radziecka, Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą,</i> • znaczenie polskiego zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Bitwę Warszawską nazwano Cudem nad Wisłą, • opisać przebieg wojny polsko-radzieckiej. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1921. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: <i>kontratak,</i> • cel powstania obrazu <i>Jerzego Kossaka Cud nad Wisłą.</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać symboliczne elementy ukazane na obrazie <i>Cud nad Wisłą.</i> 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1917, II 1919. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: <i>komunizm.</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację w Rosji po przejściu władzy przez komunistów. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować ideologię komunistyczną.
-------------------------------	--	---	--	--	---

22. Polskie osiągnięcia	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego, • główne budowle w Gdyni okresu międzywojennego, • przyczyny budowy Gdyni. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postanowienia konferencji pokojowej kończącej I wojnę światową dotyczące granic Polski. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: magistrala węglowa. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1922, 1926. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z czego wynikały trudności w integracji ziem polskich po rozbiorach. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności powstania portu i miasta Gdyni, • opisać architekturę Gdyni. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po odzyskaniu niepodległości.
-------------------------	---	--	--	---	--

23. Szare Szeregi	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1 IX 1939, 17 IX 1939, • postacie: Adolfa Hitlera, Aleksego Dawidowskiego „Alka”, Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, • jedną z przyczyn wybuchu II wojny światowej. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1943, • najważniejsze akcje przeprowadzone przez Szare Szeregi. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1941. 		
-------------------	---	--	---	--	--

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: okupacja, hitlerowcy, ruch oporu, Szare Szeregi, Armia Krajowa (AK). <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie państwa, które we IX 1939 r. zaatakowały Polskę. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: mały sabotaż, Akcja pod Arsenalem. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić działalność Szarych Szeregów. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: obóz koncentracyjny, kryptonim. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać działalność hitlerowców wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych, • omówić organizację Szarych Szeregów w czasie okupacji niemieckiej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić organizację ruchu oporu na ziemiach polskich, • opisać cele i przebieg wybranych akcji przeprowadzonych przez Szare Szeregi. 	
--	---	--	--	---	--

24. O żołnierzach niezłomnych	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1944, 8 V 1945, • postaci: Józefa Stalina, Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki”. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rząd londyński (emigracyjny), żołnierze niezłomni (wyklęci). 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plany Stalina wobec Polski. <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1943. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: bezwarunkowa kapitulacja. <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tragedię żołnierzy niezłomnych prowadzących walkę z komunistami w Polsce. <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Urząd Bezpieczeństwa. <p>Uczeń potrafi:</p>
-------------------------------	--	---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> opisać działalność Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki” w czasie wojny. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać, w jaki sposób Stalin realizował swoje plany wobec Polski, przedstawić okoliczności zakończenia II wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności aresztowania, procesu i śmierci Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sposoby walki komunistów z przeciwnikami.
--	--	---	---	--	---

25. Papież Polak	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1978–2005, postać: Karola Wojtyły. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL). 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1920, 1978, postać: Stefana Wyszyńskiego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać działalność Karola Wojtyły jako papieża Jana Pawła II. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1946, 1956. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: prymas, odwilż. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny odwilży i wskazać jej główne przejawy. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> powód, dla którego władze komunistyczne dążyły do podporządkowania sobie wszystkich organizacji w Polsce. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać życie Karola Wojtyły. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać sytuację w państwie polskim po przejęciu władzy przez komunistów.
------------------	--	--	--	--	--

26. Pokojowa rewolucja „Solidarności”	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 31 VIII 1980, 13 XII 1981, 1989, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 14 VIII 1980, 		<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1981, 1983. 	
---------------------------------------	--	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • postacie: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz, Wojciecha Jaruzelskiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność”, stan wojenny, rozmowy okrągłego stołu. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie były skutki rozmów okrągłego stołu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wybrane żądania robotników zawarte w 21 postulatach. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: postulaty, walka bez przemocy. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegała walka bez przemocy. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: internowani. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek władz komunistycznych do „Solidarności”, • opisać okoliczności wprowadzenia i przebieg stanu wojennego w Polsce. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać przebieg strajku robotników w Stoczni Gdańskiej, • dostrzec krajowy i międzynarodowy odzew, jaki wywołała walka bez przemocy. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić gospodarcze skutki rządów komunistów.
--	---	---	--	---	--

Podróże w czasie
WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
KLASA 5 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Czas w historii	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> sposób mierzenia czasu, którym posługują się ludzie w Europie wydarzenie, które dało początek obowiązującemu w Europie systemowi datacji rzymski system zapisywania liczb <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: nasza era (n.e.), przed naszą erą (p.n.e.), wiek (stulecie), historia, tysiąclecie zasady ustalania wieku i połowy wieku dla danego wydarzenia historycznego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: prehistoria, epoka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym historia różni się od prehistorii wymienić epoki należące do prehistorii i historii przedstawić ramy chronologiczne epok historycznych 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: chronologia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że podział na epoki jest umowny 		
2.	Uczeń rozumie:	Uczeń rozumie:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń rozumie:

Od myśliwych do rolników	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie: rewolucja neolityczna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zlokalizować na mapie obszar Bliskiego Wschodu porównać koczowniczy tryb życia z osiadłym 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: paleolit (starsza epoka kamienna), neolit (młodsza epoka kamienna), rzemiosło <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić skutki rewolucji neolitycznej 	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe zajęcia ludzi epoki paleolitu i neolitu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze informacje dotyczące warunków życia ludzi w epoce paleolitu i neolitu wyjaśnić, dlaczego zmiany w sposobie życia ludzi epoki neolitu nazwano rewolucją neolityczną 	<ul style="list-style-type: none"> ramy chronologiczne epoki paleolitu i neolitu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować epokę paleolitu i neolitu 	<ul style="list-style-type: none"> znaczenie rewolucji neolitycznej
3. Cywilizacja Sumerów	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> nazwy rzek, nad którymi powstały pierwsze cywilizacje <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Mezopotamia, Żyzny Półksiężyc <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie Żyzny Półksiężyc zlokalizować w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnego Wschodu (Mezopotamii) 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: pismo obrazkowe <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić wspólne cechy pierwszych cywilizacji 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: społeczeństwo, miasto-państwo <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić osiągnięcia Sumerów 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: cywilizacja, podział pracy 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w jaki sposób narodziła się cywilizacja Sumerów
4. Starożytny Egipt	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: państwo, faraon, monarchia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zlokalizować w czasie i przestrzeni 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> system sprawowania władzy w Egipcie organizację społeczeństwa w starożytnym Egipcie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: danina na czym polegała trudność w posługiwaniu się pismem hieroglificznym 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: ustrój, wezyr, prowincja z czego wynikała i na czym polegała nieograniczona władza faraona 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: monarchia despotyczna <p>Uczeń potrafi:</p>

	<p>cywilizację starożytnego Egiptu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić warunki naturalne panujące w Egipcie • rozpoznać starożytne pismo egipskie 	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje pisma stosowane w starożytnym Egipcie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pisarz, hieroglify, papirus <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscowić w czasie istnienie monarchii w Egipcie • wytłumaczyć, co oznacza stwierdzenie, że Egipt był darem Nilu i jakie znaczenie miała ta rzeka dla starożytnego Egiptu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić uprawnienia faraona • wyjaśnić, jaką rolę w państwie egipskim odgrywali pisarze 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec zależność między położeniem geograficznym a narodzinami cywilizacji egipskiej • scharakteryzować strukturę społeczeństwa w Egipcie 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować funkcjonowanie państwa egipskiego
5. Wierzenia starożytnych Egipcjan	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • głównych bogów starożytnego Egiptu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: politeizm (wielobóstwo), mumia, piramida 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować system wierzeń w Egipcie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: balsamowanie, sarkofag <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w wierzeniach Egipcjan odgrywał faraon • opowiedzieć, w jaki sposób faraonowie próbowali zapewnić sobie życie wieczne 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić jedną z teorii na temat sposobu, w jaki budowano piramidy • przedstawić wyobrażenia Egipcjan na temat życia pozagrobowego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: sąd Ozyrysa, tzw. Księga Umarłych <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy procesu mumifikacji zwłok • omówić poszczególne etapy sądu Ozyrysa nad duszą zmarłego Egipcjanina
6. Starożytny Izrael	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Abrahama <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Biblia, monoteizm (jedynobóstwo), Stary Testament, Nowy Testament, judaizm, Dekalog 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • symbole judaizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dwoistość znaczenia słowa Żydzi <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Biblia hebrajska, Tora <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie Biblii • podać różnicę między Biblią hebrajską a Biblią chrześcijańską 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z czego wynika ostrożność, z jaką historycy podchodzą do Biblii jako źródła historycznego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić znaczenie Biblii w dziejach ludzkości

	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnicę między monoteizmem a politeizmem 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować system wierzeń w starożytnym Izraelu 			
Początki cywilizacji (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
7. Demokracja ateńska	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • postać: Peryklesa Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: polis, demokracja • na czym polegała demokracja ateńska Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie Grecję i Ateny 	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: zgromadzenie ludowe, rada pięciuset, sąd ludowy, ostracyzm • na czym polega wyjątkowość demokracji ateńskiej Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • umiejscowić w czasie powstanie i rozwój demokracji ateńskiej 	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Hellada, Hellenowie, barbarzyńcy Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować organizację polityczną starożytnej Grecji • przedstawić procedurę ostracyzmu • porównać pozycję mężczyzny, kobiety i niewolnika w społeczeństwie ateńskim 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • organizację społeczeństwa w Atenach peryklejskich Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego Grecy nie utworzyli jednego państwa Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować system sprawowania władzy w Atenach peryklejskich • dostrzec różnice między demokracją ateńską a demokracją współczesną 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować strukturę społeczeństwa Grecji
8. Mitologia grecka	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • najważniejszych bogów greckich Uczeń rozumie:	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • bohaterów mitów greckich: Prometeusza, Heraklesa Uczeń rozumie:	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • dziedziny życia i zajęcia, którym patronowali bogowie greccy Uczeń potrafi:	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Chaos, Tartar, wyrocznia, Pytia Uczeń potrafi:	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • rolę, jaką w greckiej religii odgrywała mitologia Uczeń potrafi:

	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie: bogowie olimpijscy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zlokalizować na mapie Olimp wyjaśnić, jak mieszkańcy Grecji wyobrażali sobie bogów 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: mitologia, mit, heros, Hades <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zlokalizować na mapie Delfy wymienić główne cechy religii starożytnych Greków 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować system wierzeń w Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wyobrażenia Greków na temat życia po śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, w jakim celu Grecy korzystali z wyroczni
10. Co zawdzięczamy starożytnym Grekom?	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Fidasza, Homera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Akropol, Partenon, tragedia, komedia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać wygląd ateńskiego Akropolu wskazać różnice między grecką tragedią a komedią 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Sokratesa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: filozofia, filozofowie przyrody co oznacza stwierdzenie Sokratesa: <i>Wiem, że nic nie wiem</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić dokonania Greków w dziedzinie architektury i teatru wyjaśnić, czym zajmowali się pierwsi filozofowie dostrzec wpływ kultury starożytnej Grecji na współczesną kulturę 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: maska <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać wygląd starożytnego teatru greckiego wskazać wyrazy pochodzenia greckiego obecne we współczesnym języku polskim 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Myrona, Sofoklesa, Archimedes, Hipokratesa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o okolicznościach narodzin teatru wymienić najważniejsze osiągnięcia naukowe starożytnych Greków ocenić dokonania starożytnych Greków 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co jest tematem <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> omówić działalność Sokratesa
Starożytna Grecja (lekcja powtórzeniowa)					

Sprawdzian wiadomości					
11. Od republiki do cesarstwa	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 753 p.n.e., ok. 500 p.n.e. • postacie: Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Imperium Rzymskie, legion, imperium, republika, cesarstwo <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie Italię i Rzym • zlokalizować w czasie okres istnienia monarchii w Rzymie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bohaterów mitów rzymskich: Romulusa i Remusa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: zgromadzenia ludowe, konsulowie, senat, senatorowie, trybun ludowy, prawo weta <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić zasięg terytorialny Imperium Rzymskiego w II w. n.e. • wymienić elementy uzbrojenia rzymskiego legionisty 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 49 p.n.e., 30 p.n.e. • legendę o założeniu Rzymu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: arystokracja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o organizacji armii rzymskiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić organizację republiki rzymskiej • przedstawić organizację cesarstwa rzymskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • różnice w sposobie rządzenia państwem w okresie istnienia republiki i cesarstwa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać republikę rzymską z demokracją ateńską
12. Społeczeństwo antycznego Rzymu	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić warunki życia mieszkańców starożytnego Rzymu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek Rzymian do niewolników 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • różne grupy wchodzące w skład społeczeństwa rzymskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: proletariusze, niewolnik, wyzwoleniec, arystokraci <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić pozycję arystokratów i proletariuszy oraz niewolników i wyzwolenców w rzymskim społeczeństwie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawnienia kobiety i mężczyzny w rzymskiej rodzinie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze informacje o trybie życia arystokratów, proletariuszy, niewolników i wyzwolenców • opowiedzieć o życiu rzymskiej rodziny 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o wyglądzie Rzymu w starożytności

<p>13. Osiągnięcia starożytnych Rzymian</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Forum Romanum, akwedukt, amfiteatr, igrzyska, gladiator, amfiteatr Flawiuszów (Kolosium) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, do czego służyły amfiteatry i akwedukty 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przykłady rozwiązań architektonicznych stosowanych przez Rzymian <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: łuk architektoniczny, kopuła, Panteon, łuk triumfalny, termy, cyrk, łacina <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, do czego służyły termy i cyrki • dostrzec na przykładzie prawa rzymskiego i łaciny wpływ starożytności na współczesność 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: bazylika, Circus Maximus, języki romańskie • znaczenie dróg w starożytnym Rzymie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd Forum Romanum • zinterpretować sformułowanie: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować osiągnięcia starożytnego Rzymu • przedstawić sposób budowy akweduktu • wyjaśnić, w jaki sposób Rzymianie budowali drogi 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Wergiliusza, Horacego, Owidiusza <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli literatury rzymskiej
<p>14. Narodziny chrześcijaństwa</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 6 p.n.e., 30 n.e. • postać: Jezusa Chrystusa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: tolerancja religijna, Ewangelia, chrześcijaństwo, Kościół, chrześcijanie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Palestynę • opowiedzieć o życiu i działalności Jezusa Chrystusa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 64, 313, 380 • wybranych bogów rzymskich i ich greckich odpowiedników <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: apostoł <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne cechy systemu wierzeń starożytnych Rzymian • przedstawić metody prześladowania pierwszych chrześcijan • zlokalizować obszary rozprzestrzeniania się 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Nerona, Konstantyna Wielkiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Żydzi i Rzymianie prześladowali pierwszych chrześcijan 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: św. Pawła, św. Piotra <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny, które spowodowały, że chrześcijaństwo przetrwało mimo prześladowań 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o narodzinach chrześcijaństwa i jego rozpowszechnianiu się w czasach starożytnych

		chrześcijaństwa w III–V w.			
Antyczny Rzym (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
15. Cesarstwo bizantyjskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 476, 1453 • postać: Justyniana I Wielkiego • podstawowe różnice między Kościołem katolickim i Kościołem prawosławnym <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Bizancjum, wielka schizma wschodnia, Kościół katolicki, Kościół prawosławny • przyczyny rozłamu chrześcijaństwa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Konstantynopol • wymienić wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku zachodniego cesarstwa rzymskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny podziału Imperium Rzymskiego na część zachodnią i wschodnią <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Hagia Sophia, spór o pierwszeństwo w Kościele <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscowić w przestrzeni zasięg i zmiany terytorialne cesarstwa bizantyjskiego • wymienić największe osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury • opowiedzieć o dokonaniach Bizancjum w dziedzinie architektury 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1054 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Germanie, tzw. Kodeks Justyniana <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd świątyni Hagia Sophia • scharakteryzować relacje między wschodnimi i zachodnimi chrześcijanami 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 395 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: „Nowy Rzym”, ikona, patriarcha, klątwa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności upadku cesarstwa bizantyjskiego • przedstawić dokonania Justyniana Wielkiego • przedstawić okoliczności, w których doszło do wielkiej schizmy wschodniej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności powstania i rozwój Konstantynopola • ocenić postać Justyniana Wielkiego
16. Początki islamu	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 622 • postać: Mahometa <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady islamu • przykłady osiągnięć cywilizacji arabskiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Al-Kaba, hidżra • rolę Arabów jako pośredników między 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: kalif, kalifat <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania islamu

	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Arabowie, islam, muzułmanin, Koran <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie Półwysp Arabski, Mekkę i Medynę 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: ramadan, dżihad (święta wojna) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać warunki naturalne panujące na Półwyspie Arabskim wskazać wyrazy pochodzenia arabskiego obecne we współczesnym języku polskim 	<p>cywilizacją Wschodu i Zachodu</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować życie i wierzenia plemion arabskich przed VII w. zlokalizować na mapie główne ośrodki polityczne Arabów dostrzec wpływ kultury islamskiej na Europę 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować system religijny stworzony przez Mahometa opowiedzieć o osiągnięciach cywilizacji arabskiej 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzec związki między islamem a judaizmem i chrześcijaństwem
17. Państwo Karola Wielkiego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Karola Wielkiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie zasięg Imperium Karolińskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie pierwsze siedziby Franków określić rolę chrześcijaństwa w umacnianiu państwa Franków 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 756, 800 postacie: Chlodwiga, Pepina Krótkiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności odnowienia zachodniego cesarstwa rzymskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> znaczenie porozumienia między Pepinem Krótkim a papieżem dla losów obu tych przywódców
18. Nowe państwa w Europie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Ottona I 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: możnowładca, Święte Cesarstwo Rzymskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zlokalizować na mapie obszary wchodzące w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego zlokalizować na mapie nowe państwa powstałe w Europie od IX w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 962 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o dokonaniach Ottona I 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności powstania Świętego Cesarstwa Rzymskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jak doszło do powstania Królestwa Niemiec
19. Walka cesarza	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postanowienia ugody w Wormacji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1122 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację panującą 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: pastorał 	<p>Uczeń potrafi:</p>

z papieżem	Uczeń rozumie: • pojęcie: inwestytura		we wczesno-średniowiecznym Kościele		• przedstawić relacje między papieżem a cesarzem do X w.
Czasy średniowiecza (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
21. Feudalna Europa	Uczeń zna: • stany średniowiecznego społeczeństwa Uczeń rozumie: • pojęcia: stan, rycerstwo, lenno, senior, wasal, feudalizm Uczeń potrafi: • przedstawić prawa oraz obowiązki seniora i wasala	Uczeń zna: • ramy chronologiczne feudalizmu • podstawowe zasady obowiązujące w systemie feudalnym Uczeń rozumie: • pojęcia: suzeren, poddany, hołd lenny, inwestytura, rozdrobnienie feudalne • zasady, na jakich opierała się organizacja społeczeństwa średniowiecznej Europy Uczeń potrafi: • przedstawić zależności społeczne oparte na prawie lennym	Uczeń rozumie: • pojęcie: ciężkozbrojny Uczeń potrafi: • określić cechy charakterystyczne feudalizmu • wyjaśnić, jak przebiegała uroczystość nadania lenna	Uczeń rozumie: • wpływ feudalizmu na sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną średniowiecznej Europy Uczeń potrafi: • przedstawić proces kształtowania się rycerstwa	Uczeń potrafi: • ocenić funkcjonowanie systemu feudalnego
22. Na rycerskim zamku	Uczeń rozumie: • pojęcia: rycerz, rycerz bez skazy Uczeń potrafi:	Uczeń zna: • najważniejsze elementy zabudowy średniowiecznego zamku Uczeń rozumie:	Uczeń zna: • elementy uzbrojenia średniowiecznego rycerza Uczeń rozumie:	Uczeń rozumie: • rolę Kościoła w zmianie wizerunku średniowiecznego rycerza	Uczeń potrafi: • opowiedzieć, jak wyglądała uroczystość pasowania na rycerza

	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cechy charakterystyczne wzoru osobowego średniowiecznego rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: turniej rycerski, rozejm boży, pasowanie na rycerza <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie były cele organizowania turniejów rycerskich 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: paż, giermek <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o przebiegu turnieju rycerskiego • wyjaśnić, jakie warunki należało spełnić, aby zostać rycerzem 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować zamek średniowieczny • przedstawić wychowanie dziewczynek w średniowieczu i pozycję kobiety w średniowiecznym społeczeństwie 	
23. Średniowieczni mieszczanie i chłopci	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze budowle średniowiecznego miasta • główne zajęcia mieszkańców średniowiecznych miast • rodzaje prac wykonywanych przez średniowiecznych chłopów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: mury miejskie, rynek, ratusz, mieszczanin, cech <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym różniło się średniowieczne miasto od średniowiecznej wsi 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grupy społeczne zamieszkujące średniowieczne miasto <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: baszta, patrycjat, pospólstwo, plebs, rada miejska, pańszczyzna, dziesięcina <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kto i w jaki sposób zarządzał średniowiecznym miastem • przedstawić pozycję chłopów na tle pozycji przedstawicieli innych stanów społecznych • wyjaśnić znaczenie cechów w życiu gospodarczym miasta 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: prawa miejskie, sołtys <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić warunki życia w średniowiecznym mieście • przedstawić warunki życia w średniowiecznej wsi 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: czeladnik, majstersztyk <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować mieszkańców średniowiecznego miasta i ich życie • scharakteryzować stan chłopski w średniowieczu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd średniowiecznego miasta • porównać kulturę miejską z kulturą rycerską
24. Duchowieństwo	<p>Uczeń zna:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cechy charakterystyczne stylu romańskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ramy chronologiczne występowania stylu 	<p>Uczeń zna:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p>

i kultura średniowiecza	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy największych zakonów w średniowiecznej Europie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: średniowieczny uniwersalizm, benedyktyni, franciszkanie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić istotę średniowiecznego uniwersalizmu 	<p>i stylu gotyckiego w architekturze</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: styl romański, styl gotycki, ostrołuki, uniwersytet <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnić styl romański od gotyckiego • podać przykłady budowli w stylu romańskim i gotyckim • wymienić miasta, w których powstały pierwsze uniwersytety 	<p>romańskiego i stylu gotyckiego w architekturze</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: zakon żebraczy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd klasztoru w Sankt Gallen • wyjaśnić przyczyny powstania uniwersytetów 	<ul style="list-style-type: none"> • postacie: św. Benedykta, św. Franciszka z Asyżu • główne zalecenia reguły zakonnej benedyktynów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: reguła • znaczenie religii i Kościoła w funkcjonowaniu średniowiecznego społeczeństwa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić rolę uniwersytetów 	<ul style="list-style-type: none"> • wkład benedyktynów w rozwój kultury średniowiecznej Europy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne założenia działalności średniowiecznych zakonów
Społeczeństwo średniowiecznej Europy (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
25. Początki Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 966, 972 • postacie: Mieszka I, Dobrawa • nazwy plemion zamieszkujących ziemie polskie w IX w. • legendy dotyczące początków państwa polskiego <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: ok. 960 • ramy chronologiczne panowania dynastii Piastów w Polsce <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: plemię, monarchia patrymonialna, drużyna • dlaczego o Polsce w X w. mówi się państwo Mieszka I 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Hodona • grupy społeczne zamieszkujące państwo Mieszka I <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakich okolicznościach władzę na ziemiach polskich przejęli Piastowie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić organizację państwa Mieszka I 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić polityczne i militarne dokonania władcy po przyjęciu chrztu

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Słowianie, Piastowie, Polanie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie obszar państwa Polan oraz terytorium państwa Mieszka I na początku i pod koniec jego panowania • wymienić najważniejsze przyczyny chrztu Polski • wskazać na mapie Cedynię 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka dla państwa polskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie zmiany w państwie i w społeczeństwie spowodował chrzest Mieszka • wymienić tereny podbite przez Mieszka I 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka 		
26. Polska Bolesław Chrobrego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1000, 1025 • postacie: Bolesława Chrobrego, biskupa Wojciecha • decyzje dotyczące organizacji kościelnej w Polsce podjęte przez papieża <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: zjazd gnieźnieński <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o zjeździe gnieźnieńskim • wskazać na mapie arcybiskupstwo i biskupstwa utworzone w Polsce w 1000 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 997 • postać: Ottona III <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Prusowie, wyprawa misyjna • znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla rozwoju organizacji kościelnej i państwowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego • przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1002–1018 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: wojna podjazdowa • przyczyny, które skłoniły księcia Bolesława do zorganizowania wyprawy misyjnej do Prus <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wygląd i uzbrojenie wojownika należącego do drużyny książęcej • przedstawić rozwój terytorialny państwa Bolesława Chrobrego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1004, 1018 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić skutki zjazdu gnieźnieńskiego • przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wyprawy na Kijów • ocenić polityczne znaczenie koronacji 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rolę i znaczenie drużyny książęcej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg i skutki wyprawy misyjnej biskupa Wojciecha • przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wojen polsko-niemieckich w latach 1002–1018 • ocenić dokonania Bolesława Chrobrego

<p>27. W najdawniejszej Polsce</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przykładowe obowiązki mieszkańców najdawniejszej Polski <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie było przeznaczenie grodów w państwie pierwszych Piastów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadania drużyny książęcej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić organizację państwa polskiego w X i XI w. • przedstawić strukturę i zadania mieszkańców Polski w X i XI w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkty wchodzące w skład jadłospisu mieszkańców Polski <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zależności między księciem, drużyną a mieszkańcami w państwie Mieszka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd grodu na Ostrowie Lednickim 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić warunki życia mieszkańców Polski pierwszych Piastów • opisać życie i obyczaje mieszkańców Polski w X i XI w. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować państwo pierwszych Piastów • ocenić wpływ chrztu i tworzenia się państwowości polskiej na życie mieszkańców państwa pierwszych Piastów
<p>28. Upadek i odbudowa państwa</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1031 • postacie: Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać przyczyny kryzysu państwa polskiego za panowania Mieszka II • przedstawić skutki powstania ludowego w Wielkopolsce i najazdu Brzetysława na ziemie polskie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1038, 1058 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: powstanie ludowe 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób utrzymania wojska, który rozwinął się za panowania Kazimierza Odnowiciela • omówić zmiany terytorialne państwa pierwszych Piastów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1039 • postać: Brzetysława <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację na ziemiach polskich po śmierci Mieszka II 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować i ocenić dokonania Mieszka II i Kazimierza Odnowiciela
<p>29. Polska Bolesława Krzywoustego</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1138 • postacie: Bolesława Krzywoustego • władców piastowskich rządzących Polską od X do XII w. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić założenia ustawy sukcesyjnej • wskazać skutki wydania ustawy sukcesyjnej <p>Uczeń potrafi:</p>		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić dokonania Bolesława Krzywoustego 	

	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: ustawa sukcesyjna, zasada senioratu, senior, dzielnica senioralna, dzielnice dziedziczne 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny wydania ustawy sukcesyjnej wskazać na mapie dzielnice utworzone na mocy ustawy sukcesyjnej 			
Polska pierwszych Piastów (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
30. Rozbicie dzielnicowe Polski	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> daty: 1228, 1230 postać: Konrada Mazowieckiego ramy chronologiczne rozbicia dzielnicowego Polski Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: rozbicie dzielnicowe Polski, Krzyżacy (zakon krzyżacki) Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny i okoliczności pojawienia się Krzyżaków na ziemiach polskich wskazać na mapie ziemię chełmińską 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> postać: Władysława Wygnańca przyczyny upadku zasady senioratu Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie ziemie utracone przez Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego przedstawić konsekwencje rozbicia dzielnicowego Polski 	Uczeń zna <ul style="list-style-type: none"> daty: 1190, 1283 Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> dłaczego pojawienie się Krzyżaków było zagrożeniem dla państwa polskiego Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wskazać przejawy i skutki słabej obronności granic Polski w okresie rozbicia dzielnicowego 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności wygnania Władysława z Polski opowiedzieć o roli Brandenburgii i celach politycznych tego państwa 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować okres rozbicia dzielnicowego przedstawić rozwój terytorialny państwa krzyżackiego ocenić skutki sprowadzenia zakonu krzyżackiego dla państwa polskiego
31. Polska	Uczeń rozumie:	Uczeń zna:	Uczeń rozumie:	Uczeń rozumie:	Uczeń potrafi:

w XIII wieku	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kolonizacja niemiecka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe kolonizacji niemieckiej • wskazać na mapie obszary objęte kolonizacją niemiecką • przedstawić skutki kolonizacji niemieckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • postać: Henryka Brodatego • podstawowe założenia lokacji na prawie niemieckim <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: czynsz, wolnizna, prawo składu • na czym polegała lokacja na prawie niemieckim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać szanse i zagrożenia dla Polski i Polaków wynikające z pojawienia się dużej grupy ludności obcej językowo i kulturowo • wymienić towary sprzedawane przez mieszkańców Polski, a także sprowadzane do Polski ze Wschodu i z Zachodu 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: gospodarka towarowo-pieniężna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić politykę Henryka Brodatego • wyjaśnić, jak doszło do powstania gospodarki towarowo-pieniężnej na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny, które skłaniały osadników niemieckich do przybywania na ziemię polskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować rozwój cywilizacyjny Śląska w XIII w. • dostrzec związki między rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację gospodarczą miast i wsi w XIII w.
32. Dążenie do jedności państwa	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przedstawicieli społeczeństwa polskiego, którzy popierali ideę zjednoczenia ziem polskich 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sytuację chłopów i mieszczan w Polsce w drugiej połowie XIII w. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z jakich powodów niektóre grupy społeczeństwa popierały ideę zjednoczenia ziem polskich 			

33. Zjednoczona Polska	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1320 • postać: Władysława Łokietka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie ziemie zajęte przez Władysława Łokietka i pozostające poza granicami państwa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1296, 1300, 1308, 1309, 1331 • postać: Przemysła II <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: rzeź Gdańska <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do śmierci Przemysła II • wskazać na mapie zasięg terytorialny państwa Przemysła II • wymienić etapy jednoczenia ziem polskich przez Władysława Łokietka 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1295, 1305, 1327–1332 • postać: Wacława II <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: starosta, proces w Inowrocławiu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Przemysła II • scharakteryzować rządy Wacława II 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje polsko-krzyżackie w latach 1308–1309 oraz w latach 1320–1332 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić panowanie Władysława Łokietka
34. Polska Kazimierza Wielkiego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1333, 1364, 1370 • postać: Kazimierza Wielkiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: uniwersytet, zjazd monarchów w Krakowie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w okresie panowania Kazimierza Wielkiego • wyjaśnić przyczyny założenia Akademii Krakowskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1343 • najważniejsze zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego po 1333 r. • postanowienia pokoju w Kaliszu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pokój wieczysty w Kaliszu, tolerancja religijna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić rolę Kazimierza Wielkiego w tworzeniu pozycji Polski w Europie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyrok sądu papieskiego w Warszawie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: proces w Warszawie, statuty praw <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie obronności kraju 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1339, 1340 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować pozycję międzynarodową Polski na początku panowania Kazimierza Wielkiego • omówić dokonania Kazimierza Wielkiego w polityce wewnętrznej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować zmiany struktury społecznej i wyznaniowej na ziemiach polskich po zajęciu Rusi Halickiej • ocenić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej
Polska rozbita					

na dzielnice i zjednoczona (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
35. Unia Polski z Litwą	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1385, 1386 • postaci: Jadwigi Andegaweńskiej, Władysława Jagiełły • postanowienia umowy o unii zawartej w Krewie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: unia personalna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej • wskazać na mapie państwo polsko-litewskie po zawarciu unii 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1384 • wrogów Wielkiego Księstwa Litewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzyści wynikające z unii dla Polski i dla Wielkiego Księstwa Litewskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1400 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Uniwersytet Jagielloński <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do odnowienia Akademii Krakowskiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: bojarzy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze problemy Wielkiego Księstwa Litewskiego w XIV w. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić znaczenie odnowienia Akademii Krakowskiej
36. Wielka wojna z zakonem krzyżackim	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1409–1411, 15 VII 1410, 1411 • siły walczące w bitwie pod Grunwaldem po stronie polsko-litewskiej oraz krzyżackiej • postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie polsko-litewskiego zwycięstwa pod Grunwaldem <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Jagiełły 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić relacje między Polakami i Litwinami a Krzyżakami po zawarciu unii • dostrzec dysproporcje między zwycięstwem grunwaldzkim a postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego unia polsko-litewska negatywnie odbiła się na sytuacji politycznej zakonu krzyżackiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd zamku krzyżackiego w Malborku 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić skutki wielkiej wojny dla państwa polsko-litewskiego oraz dla zakonu krzyżackiego

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wielka wojna, pierwszy pokój toruński <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Grunwald • wskazać na mapie miejsca związane z postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności wybuchu wielkiej wojny z zakonem krzyżackim 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny klęski Krzyżaków pod Grunwaldem 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg bitwy pod Grunwaldem 	
37. Synowie Jagiełły	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1454, 1466 • postać: Kazimierza Jagiellończyka • postanowienia drugiego pokoju toruńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojna trzynastoletnia, drugi pokój toruński, lenno, Prusy Zakonne, Prusy Królewskie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Związek Pruski, inkorporacja, pospolite ruszenie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przyczyny wybuchu wojny z Krzyżakami • wskazać na mapie tereny odzyskane przez Polskę w wyniku wojny trzynastoletniej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojsko najemne <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg wojny trzynastoletniej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1447, 1462 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować przyczyny i skutki wystąpienia Związku Pruskiego przeciw Krzyżakom 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić znaczenie odzyskania Pomorza Gdańskiego i ujścia Wisły dla dalszego rozwoju państwa polskiego
38. Od rycerstwa do szlachty	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stany sejmujące w sejmie walnym oraz ich uprawnienia <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • treść przywilejów koszyckiego i cerekwicko-nieszawskiego • treść konstytucji <i>Nihil novi</i> 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1374, 1454, 1505 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: konstytucja (ustawa sejmowa) 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: ustrój monarchiczno-szlachecki • związek między nadawanymi szlachcie przywilejami a jej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rolę i znaczenie szlachty w kształtowaniu ustroju Polski <p>Uczeń potrafi:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: przywilej, szlachta, przywilej szlachecki, posłowie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić wpływ przywilejów na pozycję króla w Polsce 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: przywilej koszycki, przywilej cerekwicko-nieszawski, sejmiki szlacheckie, sejm walny, monarchia stanowa przyczyny słabości miast i mieszczaństwa w Polsce <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego wykształciła się polityczna reprezentacja stanu szlacheckiego wyjaśnić, dlaczego w Polsce nie doszło do wykształcenia się monarchii stanowej 	<ul style="list-style-type: none"> wpływ przywilejów na proces przekształcania się rycerstwa w szlachtę relacje między instytucjami sprawującymi władzę w Polsce 	<p>rosnącą pozycją polityczną w państwie</p> <ul style="list-style-type: none"> znaczenie uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować rozwój uprawnień stanu szlacheckiego wyjaśnić organizację oraz sposób działania sejmu walnego 	<ul style="list-style-type: none"> opisać sposób funkcjonowania sejmików szlacheckich przedstawić okoliczności wykształcenia się sejmu walnego scharakteryzować ustrój Polski od XVI do XVIII w. ocenić wpływ rosnącej pozycji szlachty na pozycję króla i innych stanów społecznych
39. Polska i Litwa w XV wieku	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: tolerancja religijna 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> główne narodowości i wyznania w Polsce średniowiecznej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przyczyny istnienia tolerancji religijnej w Polsce 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównać rozwój cywilizacyjny ziem polskich i Europy Zachodniej w średniowieczu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> sytuację przedstawicieli różnych religii i wyznań w Europie Zachodniej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównać sytuację przedstawicieli różnych religii i wyznań w Europie Zachodniej i Polsce

Podróże w czasie
WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
KLASA 6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*.

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Wielkie odkrycia geograficzne	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1492 • postać: Krzysztofa Kolumba • przykłady roślin i zwierząt sprowadzonych z Ameryki do Europy i odwrotnie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Indianie • na czym polega znaczenie odkrycia Ameryki oraz drogi morskiej do Indii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy dążyli do znalezienia drogi morskiej do Indii • wyjaśnić, na czym polega różnica między 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1498, 1519–1522 • postaci: Vasco da Gama, Ferdynanda Magellana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kolonia • znaczenie przypraw korzennych dla Europejczyków • na czym polega znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy handlowali z Indiami • wskazać na mapie szlaki wypraw odkrywczych na przełomie XV i XVI w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy cywilizacji amerykańskich podbitych przez Europejczyków <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: przyprawy korzenne, karawela, karaka • wpływ pojawienia się Turków osmańskich na handel Europy z Indiami <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec trudności, jakie musieli pokonać Europejczycy, aby doprowadzić do wypraw oceanicznych • opisać odkrycia dokonane przez Krzysztofa Kolumba i Vasco da Gamę • wymienić najważniejsze skutki wielkich odkryć 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1453 • wynalazki, które umożliwiły odbywanie podróży oceanicznych <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Daleki Wschód • z czego mogą wynikać różnice w podejściu do znaczenia odkrycia Ameryki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, w jaki sposób zmiany w nauce i technice umożliwiły organizację wypraw oceanicznych • opisać przebieg wyprawy Ferdynanda Magellana 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: ludobójstwo <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić twierdzenie, że Aztekowie stworzyli zaawansowaną cywilizację • dostrzec tragedię rdzennych mieszkańców Ameryki po przybyciu Europejczyków na kontynent

	celem wyprawy Kolumba a jej ostatecznym efektem		geograficznych z perspektywy Europejczyków i mieszkańców innych kontynentów		
2. Renesans w Europie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Leonarda da Vinci <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: odrodzenie (renesans) znaczenie wynalezienia druku 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Michała Anioła, Rafaela, Erazma z Rotterdamu, Jana Gutenberga, Mikołaja Kopernika, Galileusza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: humaniści <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym się zajmowali humaniści przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli renesansu wskazać cechy charakterystyczne sztuki renesansu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: ok. 1450 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: człowiek renesansu, teleskop <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić czynniki, które zadecydowały o narodzeniu się humanizmu we Włoszech dokonać charakterystyki wzorca osobowego człowieka renesansu scharakteryzować stosunek humanistów do człowieka i religii 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ramy chronologiczne epoki odrodzenia (renesansu) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna istotę odkrycia dokonanego przez Kopernika <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec różnice w sposobie widzenia człowieka i świata w epoce średniowiecznej i w renesansie porównać średniowieczne i nowożytne poglądy na temat budowy wszechświata 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec związek między rozwojem renesansu a końcem średniowiecznego uniwersalizmu argumentować w dyskusji dotyczącej znaczenia zmian, jakie zaszły w Europie w XV i XVI w.
3. Reformacja w Europie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1517 postać: Marcina Lutra <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: luteranizm (Kościół luterkański), 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Jana Kalwina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dlaczego ruch zapoczątkowany przez 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1555 główne różnice między katolicyzmem a luteranizmem postanowienie pokoju w Augsburgu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1536 główne założenia kalwinizmu <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację panującą w Kościele katolickim na przełomie XV i XVI w.

	<p>reformacja, kalwinizm (Kościół kalwiński)</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać obszary, na których rozwinęły się główne wyznania reformowane 	<p>Lutra został nazwany reformacją</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> określić zasięg reformacji w Europie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: protestanci przyczyny sukcesu luteranizmu w Niemczech <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec rolę druku w rozpowszechnianiu informacji o poglądach Lutra 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: nepotyzm, kaznodzieja, Rzesza związek między założeniami kalwinizmu a sytuacją materialną jego wyznawców <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do reformacji scharakteryzować poglądy Marcina Lutra i Jana Kalwina przedstawić wpływ reformacji na sytuację w Niemczech 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić sposób zakończenia wojen religijnych w Niemczech sformułować wniosek na temat możliwych reakcji Kościoła katolickiego na reformację wyjaśnić, jakie ludzkie słabości sprawiły, że próba zreformowania Kościoła doprowadziła do wojen i przelewu krwi
4. Reforma Kościoła katolickiego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postanowienia soboru trydenckiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: sobór trydencki, kontrreformacja 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Ignacego Loyoli cele istnienia zakonu jezuitów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: jezuiti (Towarzystwo Jezusowe), <i>Indeks ksiąg zakazanych</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady dzieł, które znalazły się na <i>Indeksie ksiąg zakazanych</i> 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1534, 1542, 1545–1563, 1559 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Święte Oficjum, inkwizycja, kolegia jezuickie na czym polega dwojakość znaczenia pojęcia kontrreformacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego niektóre dzieła znalazły się na <i>Indeksie ksiąg zakazanych</i> opisać okoliczności powstania zakonu jezuitów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Giordana Bruna przyczyny końca średniowiecznego uniwersalizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dłaczego humanizm i reformacja stały w sprzeczności ze średniowiecznym uniwersalizmem <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić działalność Świętego Oficjum opisać przypadek Giordana Bruna i Galileusza określić, w jakim stopniu sobór 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić dokonania soboru trydenckiego ocenić działalność inkwizycji oraz jezuitów argumentować w dyskusji o sukcesie lub porażce działalności kontrreformacyjnej Kościoła katolickiego

			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić działalność jezuitów 	trydencki i inkwizycja zrealizowały cel, jakim było powstrzymanie reformacji	
Początki epoki nowożytnej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
5. Czasy zygmunto-wskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1572 • postaci: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, Bony • ramy chronologiczne czasów zygmunto-wskich i złotego wieku <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie pojęcia: złoty wiek <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w czym przejawiał się złoty wiek w dziejach państwa polsko-litewskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1525 • postać: Albrechta Hohenzollerna <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: hołd pruski <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich wygasła dynastia Jagiellonów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Barbary Radziwiłłówny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać działalność królowej Bony • scharakteryzować politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego • wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z polityką prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1563–1570 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie hołdu pruskiego dla państwa polsko-litewskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności wznowienia konfliktu między Polską a zakonem krzyżackim • omówić przebieg wojny polsko-krzyżackiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę obrazu <i>Hołd pruski</i> • ocenić politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta • uzasadnić, że okres panowania dwóch ostatnich Jagiellonów jest słusznie zaliczany do złotego wieku Polski i Litwy
6. Tolerancja religijna w Polsce	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie zdania: „Nie jestem królem waszych sumień” <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne narodowości, religie i wyznania obecne na ziemiach Polski i Litwy w XV i XVI w. <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: kolegia jezuickie, arianie (bracia polscy), jidysz • przyczyny, które skłaniały mieszkańców Polski i Litwy do zmiany 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1564 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Sejm Czterech Ziem 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić dzieje społeczności żydowskiej na ziemiach polskich • przedstawić dzieje innych narodowości i wyznań

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie: „państwo bez stosów” 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: tolerancja religijna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postawy polskiej szlachty i duchowieństwa wobec reformacji 	<p>wyznania na luterzańskie i kalwińskie</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec negatywne postawy wobec protestantów i katolików • przedstawić działalność zakonu jezuitów na ziemiach polskich • wymienić skutki działalności zakonu jezuitów na ziemiach polskich 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaki wpływ na sytuację religijną Polski i Litwy miało wystąpienie Marcina Lutra • scharakteryzować politykę wyznaniową prowadzoną przez Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta 	<p>obecnych na ziemiach polskich w XVI w.</p>
7. Gospodarka dawnej Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przykłady towarów importowanych do Polski i eksportowanych z kraju <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: import, eksport, folwark, pańszczyzna, spichlerz • dlaczego Polskę nazywano spichlerzem Europy 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podziały społeczne wewnątrz stanu szlacheckiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze różnice w rozwoju gospodarczym Europy Zachodniej i Europy Wschodniej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposoby, za pomocą których szlachta powiększała folwarki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • co spowodowało różnice w rozwoju gospodarczym między Wschodem i Zachodem Europy • motywy, którymi kierowała się szlachta, powiększając folwarki • z czego wynikała rola i znaczenie Gdańska w państwie polsko-litewskim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec wpływ odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego i Gdańska na rozwój gospodarczy państwa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1520 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: system folwarczno-pańszczyźniany, spław zboża, flisacy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować gospodarkę państwa polsko-litewskiego • wyjaśnić, jaki wpływ na działania szlachty miało zjawisko drożenia żywności • przedstawić relacje między szlachtą a chłopami • opisać los chłopów w XV i XVI w. • opisać, jak spławiano zboże do Gdańska 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić postępowanie szlachty wobec chłopów w XV i XVI w. • analizować symbolikę obrazu i wyciągać z niej wnioski na temat roli i pozycji Gdańska w państwie polsko-litewskim • dostrzec mocne i słabe strony Gdańska jako miasta portowego • wskazać mocne i słabe strony gospodarki państwa polsko-litewskiego w XV i XVI w.

			<ul style="list-style-type: none"> • analizować dane statystyczne 		
8. Renesans w Polsce	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • największe zabytki polskiego renesansu, w tym we własnym regionie • najważniejsze uczelnie na ziemiach polskich w epoce renesansu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: włoszczyzna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek polskiej szlachty do warzyw 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Stańczyka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd kaplicy Zygmuntowskiej i ratusza w Poznaniu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Akademia Zamojska, arrasy • wpływ królowej Bony na rozwój renesansu na ziemiach polskich <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy charakterystyczne architektury renesansu na przykładzie ratusza w Poznaniu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze zmiany dokonane na Wawelu w okresie rządów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować system edukacji na ziemiach polskich w okresie renesansu 	
9. Unia lubelska	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1569 • ramy chronologiczne istnienia pierwszej Rzeczypospolitej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Korona, Rzeczpospolita <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie ziemie wcielone przez Zygmunta Augusta do Polski i obszar Rzeczypospolitej po unii lubelskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postanowienia unii lubelskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Polacy dążyli do zawarcia ściślejszej unii z Litwą • wymienić elementy wspólne i odrębne dla Polski i Litwy 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny konfliktu między Polakami i Litwinami dotyczącego realizacji postanowień unii z 1386 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stanowisko polskiej i litewskiej szlachty oraz litewskich magnatów wobec nowej unii • wskazać korzyści nowej unii dla Polaków i Litwinów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okoliczności zwołania polsko-litewskiego sejmiku do Lublina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: polonizacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przebieg obrad sejmiku w Lublinie • scharakteryzować funkcjonowanie nowej unii łączącej Polskę i Litwę 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z czego wynikają różnice w ocenie unii lubelskiej przez Polaków i Litwinów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonać oceny unii lubelskiej
10. Bezkrólewie	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń rozumie:	Uczeń potrafi:
			<ul style="list-style-type: none"> • datę: 1573 		

i wolna elekcja	<ul style="list-style-type: none"> postać: Henryka Walezego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: wolna elekcja, absolutyzm, artykuły henrykowskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zasady, na jakich przeprowadzano wolną elekcję 	<ul style="list-style-type: none"> główne narodowości zamieszkujące Rzeczpospolitą w XVI w. postanowienia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: konfederacja warszawska, <i>pacta conventa</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać różnice między artykułami henrykowskimi i <i>pacta conventa</i> 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: konfederacje wojewódzkie, interreks <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, z czego wynikała uprzywilejowana pozycja stanu szlacheckiego przedstawić organizację państwa w okresie bezkrólewia 	<ul style="list-style-type: none"> znaczenie aktu konfederacji warszawskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Rzeczpospolitą w drugiej połowie XVI w. opisać przebieg pierwszej wolnej elekcji wyjaśnić, dlaczego każdy władca zobowiązywał się do przestrzegania artykułów henrykowskich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, z czego wynikały obawy szlachty przed nowo wybranym władcą dokonać bilansu korzyści i strat wynikających z funkcjonowania wolnej elekcji
Złoty wiek (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
12. Wojny ze Szwecją i z Moskwą	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Zygmunta III Wazy lata panowania dynastii Wazów w Polsce <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dlaczego elekcja z 1587 r. zakończyła się wojną domową 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1587 postacie: Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego warunki rozejmu kończącego wojnę z Moskwą <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: hetman motywy, które kierowały polską szlachtą i polskim 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1600–1611, 1605, 1609, 1610, 1618 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o przebiegu elekcji po śmierci Stefana Batorego wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Rzeczpospolitej ze Szwecją 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Dymitra Samozwańca <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: wielka smuta, dymitriada <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować politykę władców Szwecji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację w państwie moskiewskim po śmierci Iwana IV Groźnego ocenić postępowanie Polaków na terenie państwa moskiewskiego

		<p>władcą podczas konfliktu z Moskwą</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-szwedzkiego i polsko-moskiewskiego • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką i polsko-moskiewską 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co zadecydowało o polskim zwycięstwie pod Kircholmem 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzec wpływ konfliktu Rzeczypospolitej z Moskwą na relacje między mieszkańcami obu państw 	
13. Konflikty z Turcją i ze Szwecją	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim byli Kozacy • dostrzec przesłanki, które wskazywały, że zakończył się złoty wiek 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Zaporozże, srebrny wiek <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-turecką oraz z konfliktem polsko-szwedzkim 1626–1629 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1620, 1621, 1626, 1629 • warunki pokoju kończącego wojnę z Turcją i rozejmu ze Szwecją zawartego w 1629 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje między Rzeczpospolitą i Turcją w XVI w. • wyjaśnić, co oznaczały dla Rzeczypospolitej warunki rozejmu podpisanego w 1629 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynniki, które zadecydowały o sukcesach Szwedów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w których doszło do wybuchu wojny z Turcją • określić, jaki wpływ na sytuację Rzeczypospolitej miały konflikty, w których uczestniczyła w pierwszej połowie XVII w. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić postać i dokonania Zygmunta III Wazy
14. Powstanie Chmielnickiego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1648 • postaci: Bohdana Chmielnickiego, Władysława IV Wazy, Jana II Kazimierza <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania na Ukrainie <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1635, 1649, 1651, 1654 • postać: Jeremiego Wiśniowieckiego • warunki rozejmu ze Szwecją z 1635 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warunki ugody zborowskiej i postanowienia ugody w Perejasławiu <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego ugoda zborowska nie zakończyła konfliktu polsko-ukraińskiego • wyjaśnić znaczenie ugody w Perejasławiu

	<ul style="list-style-type: none"> przyczyny niechęci mieszkańców Ukrainy do Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić plany polityczne Władysława IV Wazy wyjaśnić przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie powstania na Ukrainie 	<ul style="list-style-type: none"> główne żądania szlachty ukraińskiej w okresie rządów Władysława IV Wazy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić skutki przyłączenia Ukrainy do Polski dostrzec przyczyny niezadowolenia Kozaków nierejestrowych 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie: rejestr Kozaków związek między przebiegiem powstania a żądaniami Chmielnickiego dłaczego do konfliktu między Polakami a Kozakami wchodziła Moskwa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze wydarzenia powstania na Ukrainie zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z powstaniem na Ukrainie 	<p>dla polskiej polityki na Ukrainie</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego Polacy i Kozacy doprowadzili do wybuchu powstania
15. Potop	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1655–1660 postać: Stefana Czarnieckiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: potop 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> uczestników i przyczyny konfliktu o panowanie nad Morzem Bałtyckim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności, w jakich doszło do szwedzkiego ataku na Rzeczpospolitą w 1655 r. zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> warunki pokoju w Oliwie, ugody hadziackiej i rozejmu w Andruszowie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: śluby lwowskie przyczyny, które skłoniły polską szlachtę do popierania króla szwedzkiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić postawy polskiej szlachty w pierwszym etapie wojny ze Szwecją 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1654–1667, 1656, 1657, 1658, 1660, 1667 postacie: Karola X Gustawa, Janusza Radziwiłła <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> związek między zawarciem ugody w Perejaślawiu a wybuchem wojny Rzeczpospolitej z Moskwą <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności, w jakich 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dłaczego ugoda hadziacka nie mogła spełnić pokładanych w niej nadziei <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> znaczenie decyzji podjętej przez Jana Kazimierza wobec elektora brandenburskiego ocenić wpływ wojen prowadzonych ze Szwecją i z Moskwą na dalsze losy Rzeczpospolitej

				doszło do wznowienia wojny z Moskwą	
16. Kryzys Rzeczypospolitej	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: magnateria, <i>liberum veto</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić główne przyczyny słabości Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1668 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: „złota wolność” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić wpływ, jaki miało na państwo nadużywanie <i>liberum veto</i> wyjaśnić, komu służyło zrywanie sejmów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> okoliczności, w jakich po raz pierwszy została zastosowana zasada <i>liberum veto</i> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: dewaluacja, zasada jednomyślności (jednogodności), zasada jedności jakie czynniki doprowadziły do wzrostu znaczenia magnaterii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec wpływ wojen w XVII w. na odejście szlachty od przestrzegania zasad tolerancji religijnej scharakteryzować polską magnaterię w XVII w. wyjaśnić, z czego wynikała zasada jednomyślności 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1652, 1658, 1666 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze skutki wojen prowadzonych przez Rzeczypospolitą w latach 1648–1667 wyjaśnić, z czego wynikały różne postawy magnaterii w XVII w. dostrzec związek między wzrostem znaczenia magnaterii a paraliżem pracy sejmów 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dokonać oceny sytuacji Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVII w.
17. Wojny z Turcją	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1674, 1683 postać: Jana III Sobieskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: odsiecz Wiednia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec wpływ <i>liberum veto</i> na sytuację Rzeczypospolitej w czasie konfliktu z Turcją 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1672, 1673, 1699 warunki pokoju w Karłowicach <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: jasyr dłaczego doszło do wznowienia wojny z Turcją <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Kara Mustafy <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: wielki wezyr <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację wewnętrzną Rzeczypospolitej w okresie rządów Jana III Sobieskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec znaczenie odsieczy wiedeńskiej dla dalszego przebiegu konfliktu z Turcją ocenić postać i dokonania Jana III Sobieskiego

			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny z Turcją 		
18. Barok i sarmatyzm	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne przyczyny słabości Rzeczypospolitej w XVII w. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: sarmatyzm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne cechy ideologii sarmackiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: barok <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady budowli barokowych na ziemiach polskich, w tym we własnym regionie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1568 • ramy chronologiczne epoki baroku <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: lęk przed pustką, światłocień <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować architekturę i rzeźbę baroku • scharakteryzować polskie malarstwo barokowe • dostrzec wpływ sarmatyzmu na postawę polskiej szlachty wobec sytuacji wewnętrznej Rzeczypospolitej w XVII w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Rembrandta <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • związek między wzrostem religijności Europejczyków a pojawieniem się baroku <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację w Europie w XVII w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okoliczności, w jakich doszło do narodzin baroku <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego na przełomie XVI i XVII w. zakończył się renesans
Rzeczpospolita w XVII wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
19. Absolutyzm we Francji	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Ludwika XIV <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: absolutyzm <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: monarchia absolutna <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Henryka IV <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czym charakteryzowała się polityka gospodarcza 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1661, 1685 • postaci: Jeana Baptiste'a Colberta, Moliera <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić dokonania Francji Ludwika XIV w dziedzinie wojskowości • dokonać bilansu rządów Ludwika XIV

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w absolutyzmie odgrywał monarcha 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze skutki rządów Ludwika XIV 	Francji w okresie rządów Ludwika XIV	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować absolutyzm Ludwika XIV • przedstawić dokonania kultury francuskiej epoki Ludwika XIV 	
20. Monarchia parlamentarna w Anglii	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: monarchia parlamentarna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym charakteryzowała się angielska monarchia parlamentarna 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizację parlamentu angielskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Izba Lordów, Izba Gmin 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny konfliktu między królem i parlamentem 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1689 • postać: Wilhelma III Orańskiego • najważniejsze postanowienia zawarte w Deklaracji praw <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Deklaracja praw 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać i ocenić absolutyzm oraz monarchię parlamentarną na przykładzie Francji Ludwika XIV i Anglii po 1689 r.
21. Oświecenie w Europie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Jeana-Jacques'a Rousseau, Monteskiusza • najważniejsze odkrycia i wynalazki XVIII w. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: oświecenie, umowa społeczna, trójpodział władzy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegała idea umowy społecznej i trójpodziału władzy 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elementy starego ładu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: stary ład <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, które grupy społeczne mogły się sprzeciwiać staremu ładowi • wyjaśnić, na czym opierała się nowożytna nauka 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Beniamina Franklina, braci Montgolfier, Denisa Diderota, Woltera, • ramy chronologiczne epoki oświecenia <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: filozofowie, deizm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację polityczną i społeczną Europy starego ładu • przedstawić najważniejsze poglądy filozofów oświecenia 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: <i>Wielka encyklopedia francuska</i>, powiastki filozoficzne, klasycyzm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakim celu powstała <i>Wielka encyklopedia francuska</i> • przedstawić najważniejsze osiągnięcia epoki oświecenia w literaturze, architekturze i sztuce 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić wpływ nauki na życie i sposób myślenia ludzi żyjących w XVIII w.
22. Nowe potęgi w Europie	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: absolutyzm oświecony 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Prusy oraz obszary, o które to 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Królestwo Prus 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1701 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić, w czym interesie władcy Rosji, Prus

		państwo powiększyło się w ciągu XVIII w.	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do uniezależnienia się Prus Książęcych od Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • postać: Fryderyka II Wielkiego Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: militarizm • zagrożenia dla Rzeczypospolitej związane z reformami państw sąsiednich prowadzonych w duchu oświeconego absolutyzmu Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne reformy Fryderyka II Wielkiego 	i Austrii prowadzili reformy w duchu oświeconego absolutyzmu
23. Powstanie Stanów Zjednoczonych	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Tadeusza Kościuszki, Kazimierza Pułaskiego Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Indianie, Deklaracja niepodległości Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • wskazać idee oświecenia, na które powołali się autorzy Deklaracji niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • datę: 4 lipca 1776 • postać: Jerzego Waszyngtona Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić polski wkład w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1783, 1787, 1791 • główne zasady polityki prowadzonej przez rząd brytyjski wobec kolonii • ramy chronologiczne amerykańskiej wojny o niepodległość Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Korona Brytyjska, „bostońska herbatka” Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu amerykańskiej wojny o niepodległość • wymienić czynniki, które umożliwiły Amerykanom odniesienie zwycięstwa 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1773, 1781 • przykładowe prawa zapisane w Karcie praw Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Karta praw Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania kolonii angielskich w Ameryce Północnej • wymienić najważniejsze etapy konfliktu między rządem brytyjskim a kolonistami 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie Deklaracji niepodległości • scharakteryzować ustrój Stanów Zjednoczonych • ocenić wpływ idei oświecenia na powstanie państwa amerykańskiego oraz na jego ustrój polityczny

<p>24. Początek rewolucji francuskiej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 14 lipca 1789 • postać: Ludwika XVI • prawa zagwarantowane w Deklaracji praw człowieka i obywatela <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rewolucja francuska, Deklaracja praw człowieka i obywatela, prawa człowieka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec wpływ idei oświeceniowych na Deklarację praw człowieka i obywatela 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ramy chronologiczne rewolucji francuskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: burżuazja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny niezadowolenia społecznego we Francji 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Stany Generalne, Zgromadzenie Narodowe, Bastylia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego stan trzeci ogłosił się Zgromadzeniem Narodowym • opisać okoliczności, w jakich doszło do zburzenia Bastylii 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować strukturę społeczną Francji w XVIII w. • przedstawić sytuację panującą we Francji przed wybuchem rewolucji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
<p>25. Od monarchii konstytucyjnej do republiki</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Maksymiliana Robespierre'a <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: jakobini, wielki terror <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak funkcjonowała Francja w okresie wielkiego terroru 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przesłanie hasła „wolność, równość, braterstwo” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakich okolicznościach Francja stała się republiką 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1790, 1791, 1792, 1793, 1794 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: prawica, lewica, centrum, Komitet Ocalenia Publicznego, trybunał rewolucyjny, monarchia konstytucyjna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał podział w parlamencie francuskim po 1791 r. • przedstawić skutki egzekucji Ludwika XVI 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze zasady zawarte w konstytucji francuskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: powstanie w Wandei <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić organizację państwa francuskiego po uchwaleniu konstytucji • omówić okoliczności wybuchu wojny między Francją a Prusami i Austrią 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować ewolucję stosunku rewolucjonistów do Kościoła katolickiego • ocenić dokonania rewolucji francuskiej

			<ul style="list-style-type: none"> dostrzec przyczyny popularności jakobinów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację polityczną i militarną Francji w okresie istnienia republiki 	
Europa i Ameryka w XVII i XVIII wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
26. Czasy saskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1697, 1733 postacie: Augusta II Sasa, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III Sasa ramy chronologiczne czasów saskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: czasy saskie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Stanisława Konarskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić plany polityczne władcy Saksonii po elekcji na króla Rzeczypospolitej wyjaśnić przyczyny konfliktu między szlachtą a królem Augustem II 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1717 postanowienia sejmu niemiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: sejm niemy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegała szkodliwość działań podejmowanych w czasie trzeciej wojny północnej przez Augusta II i Stanisława Leszczyńskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1700, 1709 postać: Karola XII <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Collegium Nobilium w jaki sposób Rzeczpospolita stała się państwem zależnym od Rosji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w jakim celu powstało Collegium Nobilium 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: pijarzy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności wybuchu trzeciej wojny północnej i przedstawić przebieg konfliktu przedstawić skutki trzeciej wojny północnej dla Rzeczypospolitej scharakteryzować sytuację polityczną, gospodarczą, społeczną i kulturalną Rzeczypospolitej w czasach Augusta III ocenić czasy saskie
27. Ostatni król Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1772 postać: Stanisława Augusta Poniatowskiego państwa uczestniczące w I rozbiórce Polski 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1764, 1768 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> przyczyny I rozbiórki Polski <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1765, 1767 uchwały sejmu podjęte w 1768 r. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Familia (Czartoryscy), prawa 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> do czego dążyła Katarzyna II, doprowadzając do utworzenia trzech konfederacji <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zanalizować symboliczną wymowę ryciny ukazującej Rzeczpospolitą jako kołacz królewski

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie tereny odebrane Rzeczypospolitej w trakcie I rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> wymenić główne reformy dokonane przez króla krótko po elekcji 	<p>kardynalne, Szkoła Rycerska</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, do czego dążyła rodzina Czartoryskich wyjaśnić, w jakim celu została założona Szkoła Rycerska przedstawić przebieg sejmu w 1767 r. wyjaśnić, w jaki sposób zaborcy uzasadniali I rozbiór Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać różnice w dążeniach Familii i władczyni Rosji scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku I rozbioru 	
28. Czasy stanisławowskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ramy chronologiczne czasów stanisławowskich cele istnienia Komisji Edukacji Narodowej (KEN) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Komisja Edukacji Narodowej (KEN) 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: obiady czwartkowe, czasy stanisławowskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymenić zabytki architektury oświecenia w Polsce, w tym we własnym regionie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1765, 1773 postacie: Tadeusza Rejtana, Hugo Kołłątaja <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Rada Nieustająca przyczyny utworzenia KEN <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności zwołania sejmu rozbiorowego scharakteryzować system edukacji w Rzeczypospolitej przed utworzeniem KEN scharakteryzować zmiany wprowadzone w systemie edukacji przez KEN 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Juliana Ursyna Niemcewicza, Ignacego Krasickiego, Marcella Bacciarellego, Canaletta <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: klasycyzm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze dokonania polskiego teatru, literatury, architektury, malarstwa i rzeźby w epoce oświecenia na przykładzie pałacu Na Wodzie wskazać główne cechy architektury klasycystycznej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zanalizować symboliczną wymowę obrazu <i>Rejtan – upadek Polski</i> scharakteryzować sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w czasach stanisławowskich ocenić czasy stanisławowskie
29. Konstytucja	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 3 maja 1791 	<p>Uczeń zna:</p>	<p>Uczeń zna:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p>

3 maja	<ul style="list-style-type: none"> najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Sejm Wielki (Czteroletni), Ustawa rządowa 	<ul style="list-style-type: none"> programy stronnictw politycznych istniejących w Rzeczypospolitej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: stronnictwo królewskie, stronnictwo magnackie, stronnictwo patriotyczne, Straż Praw <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie zmiany wprowadziła Konstytucja 3 maja 	<ul style="list-style-type: none"> daty: 1788, 1788–1792, 1790 postacie: Stanisława Staszica, Stanisława Małachowskiego najważniejsze reformy Sejmu Wielkiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności zwołania sejmu walnego przedstawić okoliczności, w jakich doszło do uchwalenia Ustawy rządowej 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację polityczną Rzeczypospolitej w przededniu Sejmu Wielkiego przedstawić stosunek Rosji i Prus do Rzeczypospolitej porównać ustrój Rzeczypospolitej przed 3 maja 1791 i po tej dacie 	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o przebiegu obrad Sejmu Wielkiego <ul style="list-style-type: none"> ocenić znaczenie Konstytucji 3 maja jako próby ratowania Rzeczypospolitej
30. II rozbiór Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1793 postać: Tadeusza Kościuszki państwa uczestniczące w II rozbiórce Polski <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> znaczenie pojęcia: targowica <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w wyniku II rozbioru 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Józefa Poniatowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: konfederacja targowicka (targowica) 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1792 postać: Ksawerego Branickiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności wybuchu wojny w obronie Konstytucji 3 maja porównać stosunek sił między armią polską a rosyjską wyjaśnić, dlaczego król przeszedł do obozu konfederatów targowickich 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Order Virtuti Militari dlaczego część magnatów oraz Katarzyna II dążyli do obalenia Konstytucji 3 maja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do ogłoszenia konfederacji targowickiej scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku II rozbioru 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić postawę magnatów, którzy ogłosili konfederację targowicką przedstawić okoliczności zwołania i przebieg sejmu w Grodnie ocenić postawę i działalność króla Stanisława Augusta Poniatowskiego
31. Upadek Rzeczypospolitej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1794, 1795 	<p>Uczeń zna:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postanowienia Uniwersału połanieckiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Antoniego Madalińskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> państwa uczestniczące w III rozbiorze Polski główne przyczyny upadku Rzeczypospolitej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Naczelnik powstania, insurekcja kościuszkowska (powstanie kościuszkowskie), kosynierzy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania kościuszkowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> znaczenie polskiego zwycięstwa pod Raławicami dłaczego Rzeczypospolita upadła <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego wskazać na mapie miejsca związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Uniwersał połaniecki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić plany polskich patriotów dostrzec przyczyny, które zadecydowały o klęsce masowego poboru do wojska 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację w Polsce po II rozbiorze rozdzielić wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej
Ostatnie stulecie I Rzeczypospolitej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
32. Podboje Napoleona	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Napoleona Bonapartego cele polityczne Napoleona 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1804 ramy chronologiczne wojen napoleońskich <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: dyrektariat, konsulat, konkordat, Kodeks Napoleona <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postanowienia konstytucji francuskiej z 1795 r. cel powstania Kodeksu Napoleona 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1795, 1796, 1799, 1801 <p>Uczeń rozumie:</p>

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Napoleon przejął władzę we Francji • wskazać na mapie zasięg podbojów dokonanych przez Napoleona 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wpływ wojen napoleońskich na pozycję Francji w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich dyktatoriat przejął władzę we Francji • przedstawić działalność Napoleona w okresie konsulatu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kampania włoska • znaczenie Kodeksu Napoleona dla rozwoju prawa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować rządy dyktatoriatu • opisać działalność Napoleona we Włoszech • określić, jak zmieniło się nastawienie części społeczeństwa francuskiego do polityki podbojów Napoleona • wyjaśnić, z czego wynikało negatywne nastawienie do Napoleona wśród innych narodów europejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • związek między planami Napoleona a relacjami między Francją a innymi krajami Europy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec zmiany w Europie zachodzące pod wpływem podbojów Napoleona • ocenić działania polityczne i wojskowe Napoleona
33. Po III rozbiórce Polski			<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1806 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec przyczyny zaufania, którym Polacy obdarzyli Napoleona 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakie motywy kierowały Napoleonem 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stosunek Napoleona do sprawy polskiej • przedstawić okoliczności wkroczenia wojsk francuskich na ziemię polskie
34. Księstwo Warszawskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1807, 1815 • postać: Józefa Poniatowskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Wielka Armia <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: sto dni Napoleona <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: bitwa narodów • z czego wynikała nazwa, jaką Napoleon nadał utworzonemu przez siebie Księstwu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1808, 1809, 1812, 1813 • okoliczności, w jakich doszło do szarży

	<ul style="list-style-type: none"> • okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powody rozczarowania Polaków Księstwem Warszawskim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie obszar Księstwa Warszawskiego oraz zmiany terytorialne, do jakich doszło w 1809 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przejawy zależności i niezależności Księstwa Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • podać podstawowe informacje na temat Księstwa Warszawskiego • wyjaśnić, jak doszło do klęski Napoleona 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Napoleona z Rosją 	<p>polskich żołnierzy pod Somosierrą</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cel taktyki stosowanej przez Rosjan podczas wojny z Napoleonem • przyczyny klęski wyprawy Napoleona na Rosję <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o bitwie pod Somosierrą • przedstawić przygotowania Francuzów do wyprawy na Rosję • ocenić politykę Napoleona wobec Polaków
Okres napoleoński (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

Podróże w czasie
WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
KLASA 7 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Europa po kongresie wiedeńskim	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1814–1815, 1815 - postanowienia polityczne kongresu wiedeńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: „stary ład”, legitymizm, równowaga sił <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić państwa, które miały decydujący głos podczas kongresu wiedeńskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postanowienia terytorialne kongresu wiedeńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: naród, ruchy narodowe - przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie obszary, których dotyczyły decyzje terytorialne kongresu wiedeńskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 1830 - miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu (do 1830) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyczyny powstania i cele Świętego Przymierza - przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie miejsca głównych wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu (do 1830) - przedstawić sytuację panującą w Europie po kongresie wiedeńskim - opisać przebieg rewolucji lipcowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Klemensa von Metternicha <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: konserwatyzm - cele istnienia tajnych związków <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności rozwoju ruchów narodowych w Europie w I połowie XIX w. - scharakteryzować poglądy XIX-wiecznych konserwatystów 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić działalność państw europejskich zmierzającą do uniemożliwienia wybuchu rewolucji w Europie

<p>3. Rewolucja przemysłowa</p>	<p>Uczeń zna: – postać: Jamesa Watta, – okres trwania rewolucji przemysłowej w Anglii (Wielkiej Brytanii) oraz w innych krajach europejskich i Stanach Zjednoczonych</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: rewolucja przemysłowa, kolonia, rewolucja agrarna, maszyna parowa</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić, dlaczego Anglię nazywano „warsztatem świata” – wyjaśnić, czym była maszyna parowa</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1782</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: klasa społeczna (klasa wyższa, klasa średnia, klasa robotnicza) – przyczyny rewolucji przemysłowej</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić czynniki, które zadecydowały o przewadze gospodarczej Anglii w okresie rewolucji przemysłowej – wymienić sposoby zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1807, 1825 – postacie: George’a Stephensona, Roberta Fultona</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: płodozmian, związki zawodowe – wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany społeczne</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać zmiany w strukturze społecznej, jakie dokonały się pod wpływem rewolucji przemysłowej</p>	<p>Uczeń rozumie: – znaczenie maszyny parowej dla rozwoju różnych gałęzi przemysłu</p> <p>Uczeń potrafi: – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian ekonomicznych i środowiskowych – opisać warunki życia klasy robotniczej – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian społecznych</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec związek między sytuacją klasy robotniczej a groźbą rewolucji w Europie</p>
<p>4. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1815 – postacie: Aleksandra I, Adama Czartoryskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: germanizacja</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej – wskazać na mapie podział ziem polskich</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: ziemie zabrane, autonomia</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać największe wady konstytucji Królestwa Polskiego – przedstawić dokonania Królestwa w zakresie gospodarki i edukacji – przedstawić dokonania Królestwa w dziedzinie kultury</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1819, 1820 – postać: Ksawerego Druckiego-Lubeckiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: ziemianie, inteligencja – zasady ustrojowe Królestwa Polskiego (Kongresowego)</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić założenia konstytucji Królestwa Polskiego</p>	<p>Uczeń potrafi: – sformułować przyczyny stosunku cara Aleksandra I do Polaków po klęsce Napoleona – scharakteryzować zmiany sytuacji politycznej Królestwa do 1825 r. – omówić działalność księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego – omówić organizację ziem polskich pod panowaniem Prus i Austrii</p>	<p>Uczeń potrafi: – opisać położenie Polaków na terenach zaboru pruskiego (i Prus) oraz austriackiego – dostrzec różnicę w położeniu Polaków mieszkających pod zaborami oraz na terenie Rzeczypospolitej Krakowskiej</p>

	dokonany podczas kongresu wiedeńskiego			– opisać funkcjonowanie Rzeczypospolitej Krakowskiej	
5. Powstanie listopadowe	<p>Uczeń zna: – daty: 29 XI 1830 – postacie: wielkiego księcia Konstantego, Piotra Wysockiego, cara Mikołaja I – cele walki powstańców</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: sprzysiężenie podchorążych, noc listopadowa</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności wybuchu powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1831, 1832</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Statut organiczny – przyczyny niezadowolenia Polaków z sytuacji panującej w Królestwie Polskim</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić przebieg nocy listopadowej – wskazać na mapie miejsca głównych bitew powstania</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Józefa Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: dyktator, Cytadela</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić najważniejsze wydarzenia powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń rozumie: – wpływ postawy części przywódców powstania na przebieg i rezultat walk</p> <p>Uczeń potrafi: – scharakteryzować stosunek różnych grup społeczeństwa polskiego do powstania</p>	<p>Uczeń potrafi: – przedstawić skutki klęski powstania listopadowego w wymiarze politycznym, gospodarczym i społecznym</p>
6. Wielka Emigracja	<p>Uczeń zna: – postacie: Adama Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Wielka Emigracja – przyczyny popularności idei mesjanizmu w społeczeństwie polskim.</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: wieszcz narodowy, epopeja narodowa, polski mesjanizm – rolę Wielkiej Emigracji jako przywódców politycznych narodu polskiego po klęsce powstania listopadowego</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić sytuację uczestników powstania listopadowego po zakończeniu walk z Rosją – wyjaśnić przyczyny sporów między</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: amnestia – związki między sytuacją ziem polskich pod zaborami a tematyką literatury polskiej w I połowie XIX w.</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać okoliczności narodzin Wielkiej Emigracji</p>	<p>Uczeń potrafi: – przedstawić dokonania polskich wieszczów narodowych</p>	<p>Uczeń potrafi: – przedstawić życie i działalność Fryderyka Chopina</p>

	– wskazać na mapie miejsca głównych skupisk polskich emigrantów politycznych po powstaniu listopadowym	stronictwami politycznymi Wielkiej Emigracji			
7. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów		Uczeń rozumie: – cele polityki zaborców: rosyjskiego, pruskiego i austriackiego wobec społeczeństwa polskiego po upadku powstania listopadowego	Uczeń potrafi: – omówić sytuację w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych po upadku powstania listopadowego	Uczeń potrafi: – omówić sytuację w zaborze pruskim po upadku powstania listopadowego	
8. Powstanie styczniowe	Uczeń zna: – daty: 22/23 I 1863, 1863–1864, III 1864 – postać: Romualda Traugutta Uczeń rozumie: – pojęcie: branka Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności wybuchu powstania styczniowego – wskazać na mapie miejsca głównych manifestacji patriotycznych w Królestwie oraz zasięg powstania styczniowego	Uczeń zna: – postać: cara Aleksandra II – cele polityczne stronnictw „białych” i „czerwonych” Uczeń rozumie: – pojęcia: Rząd Narodowy, tajne państwo, uwłaszczenie – z czego wynikał bierny stosunek chłopów do powstania Uczeń potrafi: – wymienić bezpośrednie skutki klęski powstania styczniowego	Uczeń zna: – daty: 1861–1862 – postać: Aleksandra Wielopolskiego Uczeń rozumie: – pojęcie: dekret o uwłaszczeniu – złożoność przyczyn wybuchu powstania styczniowego Uczeń potrafi: – omówić sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego – wyjaśnić, w jaki sposób funkcjonowało tajne państwo	Uczeń zna: – daty: 1853–1856 Uczeń potrafi: – opisać przebieg powstania z uwzględnieniem specyfiki działań zbrojnych – przedstawić problem chłopski w czasie powstania i sposoby jego rozwiązania	Uczeń potrafi: – wskazać różnice między reformami uwłaszczeniowymi przeprowadzonymi w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim
9. Zaborcy wobec ziem dawnej Rzeczypospolitej	Uczeń zna: – daty: 1864 – ok. 1890	Uczeń zna: – daty: 1901–1902 – postać: Michała Drzymały	Uczeń zna: – daty: 1871–1878, 1885, 1886	Uczeń rozumie: – zależność postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców od	Uczeń rozumie: – wyjaśnić okoliczności przyznania autonomii

	<p>– cele polityki zaborców w stosunku do społeczeństwa polskiego, – metody walki Polaków z rusyfikacją i germanizacją</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: rusyfikacja</p>	<p>– przedstawiciele polskiego pozytywizmu – główne założenia programowe polskiego pozytywizmu</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, ruch spółdzielczy, trójlojalizm</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać przejawy autonomii galicyjskiej</p>	<p>– postać: Ottona von Bismarcka</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić sytuację w Królestwie Polskim po klęsce powstania styczniowego – scharakteryzować program polskiego pozytywizmu</p>	<p>polityki prowadzonej przez dane państwo zaborcze</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać politykę władz zaborczych wobec społeczeństwa polskiego w zaborze rosyjskim i pruskim – omówić reakcję Polaków na działania władz Rosji i Prus</p>	<p>Polakom w zaborze austriackim</p>
Europa i ziemie polskie po kongresie wiedeńskim (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
10. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	<p>Uczeń zna: – daty: 1861, 1871 – postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego, Ottona von Bismarcka</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: zjednoczenie oddolne, zjednoczenie odgórne – dlaczego Włosi dążyli do zjednoczenia</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1859, 1860, 1864, 1866, 1870, 1870–1871</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: wyprawa tysiąca</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie główne państwa istniejące na Półwyspie Apenińskim przed zjednoczeniem Włoch</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1862, 1867 – postacie: Napoleona III, Wilhelma I</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: „czerwone koszule”, Związek Północnoniemiecki</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić i omówić sytuację polityczną Włoch</p>	<p>Uczeń rozumie: – rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia Włoch i Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić cele i etapy jednoczenia Włoch i Niemiec</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec</p>

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie zjednoczone Królestwo Włoch i obszar Cesarstwa Niemieckiego – wymienić skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla kontynentu europejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – lokalizować na mapie najważniejsze miejsca i obszary związane z kolejnymi etapami jednoczenia Włoch i Niemiec 	<p>i Niemiec po kongresie wiedeńskim</p>		
11. Wojna secesyjna	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1861–1865 – postać: Abrahama Lincolna <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rasizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna secesyjna – przyczyny istnienia niewolnictwa w południowych stanach USA <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić najważniejsze różnice między Północą a Południem Stanów Zjednoczonych – wymienić przyczyny wojny secesyjnej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1860, 1861 – postać: Roberta Lee <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: federacja, abolicjonizm – związek między wydaniem proklamacji znoszącej niewolnictwo a przebiegiem działań zbrojnych <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności, w których doszło do secesji 11 stanów Południa – wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z przebiegiem wojny secesyjnej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1865 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: jankes <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację niewolników w USA – porównać stosunek sił Unii i Konfederacji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Williama Shermana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Ku Klux Klan, segregacja rasowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać skutki wojny secesyjnej – opowiedzieć cele Ku Klux Klanu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić sytuację czarnoskórych mieszkańców USA po wojnie
12. Kolonializm w XIX wieku	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ramy chronologiczne kolonializmu i imperializmu <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – metody wykorzystywane przez państwa kolonialne w celu podporządkowania sobie kolonizowanych terenów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Cecila Rhodes’a <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: gubernator, <i>sati</i> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1881–1889 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: powstanie Mahdiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ramy chronologiczne wojen opiumowych – przyczyny wojen opiumowych <p>Uczeń rozumie:</p>

	<p>– pojęcia: kolonia, kolonializm, imperializm, rasizm</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić główne mocarstwa kolonialne – wymienić czynniki, które umożliwiły państwu europejskim podporządkowanie sobie w XIX w. większości świata – wymienić skutki XIX-wiecznego imperializmu</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: polityka „pośredniego panowania”</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać cechy charakterystyczne kolonializmu od XV do XVIII w. – wyjaśnić przyczyny i sytuować w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.</p>	<p>– opisać różne formy oporu wobec kolonizatorów i wyjaśnić przyczyny niepowodzeń tych działań – przedstawić następstwa polityczne i kulturowe ekspansji kolonialnej – wskazać na mapie tereny skolonizowane przez główne państwa europejskie</p>	<p>Uczeń potrafi: – przedstawić politykę imperialną Wielkiej Brytanii – omówić i ocenić skutki polityki kolonialnej prowadzonej przez państwa europejskie</p>	<p>– pojęcia: opium, wojny opiumowe</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić przebieg wojen opiumowych</p>
13. Nowe idee w Europie	<p>Uczeń zna: – postacie: Karola Marksa, Marii Skłodowskiej-Curie</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: socjalizm, komunizm, marksizm, walka klas, proletariąt, rewolucja socjalistyczna, powszechne prawo wyborcze, kultura masowa</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić główne założenia idei socjalizmu i komunizmu – wyjaśnić, w jaki sposób kobiety w XIX w. walczyły o prawa wyborcze</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: nadprodukcja, kryzys gospodarczy, strajk, partia polityczna, feminizm, sufrażystki</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać najważniejsze błędy w poglądach wyrażanych przez Karola Marksa – wymienić cele, do których dążyli robotnicy, i stosowane przez nich metody walki</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: związek zawodowy – wpływ przemian gospodarczych na kształtowanie się socjalizmu i komunizmu</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać funkcjonowanie gospodarek uprzemysłowionych krajów Europy – przedstawić poglądy Karola Marksa – przedstawić nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: koncern, monopol, socjaldemokracja, ateizm, partia robotnicza</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić sytuację robotników do lat 80. XIX w. – omówić zmiany w położeniu robotników w XIX w., – omówić sytuację kobiet w I połowie XIX w. – omówić metody i efekty walki kobiet o zrównanie w prawach z mężczyznami</p>	<p>Uczeń rozumie: – dlaczego okres między latami 70. XIX w. a 1914 r. był nazywany piękną epoką</p> <p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ ideologii socjalistycznej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników – scharakteryzować przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego</p>

<p>14. Pierwsze polskie partie polityczne</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego – główne cele narodowej demokracji – założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić główne nurty życia politycznego pod zaborami na przełomie XIX i XX w.</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa – okres narodzin ruchu narodowego na ziemiach polskich</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: świadomość narodowa, nacjonalizm, endecja, realizm polityczny</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić, w jaki sposób narodowcy realizowali idee realizmu politycznego</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1893, 1895, 1897, 1900, 1903</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: antysemityzm, egoizm narodowy</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać zmiany w sposobie rozumienia narodu w okresie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich – scharakteryzować program polityczny Narodowej Demokracji</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Róży Luksemburg, Feliksa Dzierżyńskiego</p> <p>Uczeń potrafi: – scharakteryzować strukturę narodową ziem polskich w II połowie XIX w. – opisać formowanie się ruchu socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich – opisać działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego</p>	<p>Uczeń rozumie: – wpływ idei nacjonalizmu i socjalizmu na kształtowanie się polskiego ruchu politycznego</p> <p>Uczeń potrafi: – dostrzec różnice między programami różnych partii socjalistycznych</p>
<p>15. Ostatnie lata pod zaborami</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 22 I 1905, 1905–1907 – przyczyny rewolucji 1905 roku w Rosji i w Królestwie Polskim</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: „krwawa niedziela”</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić skutki rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich</p>	<p>Uczeń zna: – postulaty Polskiej Partii Socjalistycznej</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić osiągnięcia Polaków w pierwszym okresie rewolucji</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1904–1905</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: bojówka – podłoże i charakter konfliktu między endecją a PPS</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić okoliczności i charakter konfliktu między przedstawicielami Narodowej Demokracji a Polskiej Partii Socjalistycznej</p>	<p>Uczeń potrafi: – omówić przebieg rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich – wskazać okoliczności, które doprowadziły do porażki rewolucji 1905 roku – wskazać mocne i słabe strony rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich</p>	<p>Uczeń potrafi: – przedstawić i ocenić dokonania Polaków w ostatnich latach zaborów</p>

Świat w drugiej połowie XIX wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
16. Od „zbrojnego pokoju” do I wojny światowej	<p>Uczeń zna: – daty: 28 VI 1914, 28 VII 1914 – postać: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: trójprzymierze (państwa centralne), trójporozumienie (ententa)</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie państwa należące do wrogich bloków polityczno-militarnych i ich sojuszników</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1882, 1907, 1914</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna manewrowa, wojna pozycyjna</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić główne przyczyny narastania konfliktów między państwami europejskimi na przełomie XIX i XX w.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: państwo militarystyczne, kocioł bałkański, wyścig zbrojeń, „zbrojny pokój”, plan Schlieffena – znaczenie określenia: „wrzenie w bałkańskim kotle” – przyczyny niepowodzenia planu Schlieffena</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić przyczyny i wskazać obszary rywalizacji między państwami europejskimi – opisać sytuację panującą na Bałkanach – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu I wojny światowej – scharakteryzować specyfikę działań wojennych</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: wywiad, ultimatum, propaganda, Prusy Wschodnie – złożoność przyczyn, które doprowadziły do wybuchu I wojny światowej – z czego wynikał entuzjazm ludności państw europejskich na wieść o wybuchu wojny</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przygotowania państw europejskich do wybuchu wojny – opisać postawy społeczeństw państw europejskich wobec wybuchu wojny – opisać przebieg działań zbrojnych w 1914 r.</p>	<p>Uczeń rozumie: – w jaki sposób propaganda kształtowała opinię społeczeństw oraz wizerunek wroga</p> <p>Uczeń potrafi: – dostrzec elementy propagandowe w sposobie przedstawiania przeciwnika podczas I wojny światowej – dostrzec złożoność problemu związanego z odpowiedzialnością państw europejskich za wybuch I wojny światowej</p>
17. Dwie rewolucje w Rosji	<p>Uczeń zna: – daty: 3 III 1917, 6/7 XI 1917 – postać: Włodzimierza Lenina</p>	<p>Uczeń zna: – daty: XI 1917 – III 1918, III 1918 – główne założenia programu politycznego</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1914, 1915, 1916</p> <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń potrafi: – opisać sytuację polityczną i gospodarczą Rosji na początku XX w. – opisać działalność Włodzimierza Lenina</p>	<p>Uczeń rozumie: – rolę propagandy jako środka umożliwiającego zdobycie władzy</p> <p>Uczeń potrafi:</p>

	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: rewolucja lutowa, bolszewicy, rewolucja październikowa, Rosja Radziecka</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić główne wydarzenia związane z przebiegiem działań zbrojnych na froncie wschodnim</p>	<p>Rządu Tymczasowego i bolszewików – postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz pokoju brzeskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Rząd Tymczasowy, rady delegatów robotniczych i żołnierskich, dwuwładza, pokój brzeski</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie linie frontu wschodniego w poszczególnych latach konfliktu</p>	<p>– pojęcia: Duma, ofensywa Brusilowa, zamach stanu, aneksja</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji – opisać przebieg rewolucji lutowej i październikowej – scharakteryzować okres dwuwładzy w Rosji – opisać bezpośrednie następstwa rewolucji październikowej</p>	<p>– wyjaśnić powody wzrostu poparcia dla bolszewików w społeczeństwie rosyjskim – omówić politykę wewnętrzną i zewnętrzną bolszewików po przejęciu władzy w Rosji</p>	<p>– dostrzec wpływ jednostki na losy państw i społeczeństw na przykładzie działalności Włodzimierza Lenina</p>
18. Klęska państw centralnych	<p>Uczeń zna: – daty: II 1917, IV 1917, 11 XI 1918 – okoliczności przystąpienia USA do wojny</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: nieograniczona wojna podwodna</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić, co chcieli osiągnąć Niemcy, ogłaszając nieograniczoną wojnę podwodną</p>	<p>Uczeń zna: – rodzaje broni zastosowane podczas walk na frontach I wojny światowej</p> <p>Uczeń rozumie: – wpływ przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia na froncie zachodnim – wymienić państwa, które powstały na gruzach Austro-Węgier</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1916, 1918, 1918–1919</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: alianci, dzika demobilizacja, pandemia</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przebieg działań zbrojnych na froncie zachodnim w 1916 r. – opisać stosunek Amerykanów do toczącej się w Europie wojny – omówić sytuację panującą na froncie zachodnim w 1918 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec konsekwencje wojny wynikające z typu prowadzonych działań zbrojnych – opisać okoliczności zakończenia I wojny światowej – opisać proces rozpadu Austro-Węgier w ostatnim etapie wojny – opisać kulturowe i cywilizacyjne skutki I wojny światowej</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych – przedstawić polityczny, kulturowy i cywilizacyjny obraz Europy po zakończeniu konfliktu</p>

19. O wolną Polskę	<p>Uczeń zna: – datę: 5 XI 1916 – postać: Józefa Hallera</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie</p>	<p>Uczeń zna: – daty: VIII 1914, 6 VIII 1914, I 1918, VI 1918 – postać: Woodrowa Wilsona – treść odezwo wydanych przez dowództwa wojsk państw zaborczych – treści dotyczące sprawy polskiej w orędziu Wilsona i deklaracji wersalskiej</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: kryzys przysięgowy, deklaracja wersalska</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić polski czyn zbrojny podczas I wojny światowej</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1915, VI 1917, 1917</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: błękitna armia, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna – znaczenie orędzia Wilsona i deklaracji wersalskiej dla sprawy polskiej</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić i opisać międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej – wyjaśnić przyczyny i przebieg kryzysu przysięgowego – omówić sytuację Polaków pod koniec 1917 r.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Legion Puławski</p> <p>Uczeń potrafi: – scharakteryzować stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej na początku i w czasie I wojny światowej – opisać zmiany stanowiska państw centralnych oraz Rosji i pozostałych państw ententy w stosunku do sprawy polskiej na przełomie 1916 i 1917 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić wysiłki zbrojny Polaków – opisać działalność polityków Narodowej Demokracji we Francji</p>
I wojna światowa (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
20. Europa i Ameryka po I wojnie światowej	<p>Uczeń zna: – daty: I 1918, VI 1919 – postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: „wielka trójka”, traktat wersalski, ład wersalski, wielki kryzys</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1929 – postać: Davida Lloyd George’a – przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: obszar zdemilitaryzowany,</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1933</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: kontrybucja, krach – dlaczego ład wersalski był poddawany krytyce</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie: – dlaczego między zwyciężskimi państwami istniała sprzeczność interesów</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać okoliczności wielkiego kryzysu</p>	

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, do czego dążyły zwycięskie mocarstwa po zakończeniu I wojny światowej – wyjaśnić, czym był ład wersalski – wskazać na mapie nowe państwa powstałe po I wojnie światowej – wymienić najważniejsze przejawy i skutki wielkiego kryzysu 	<p>izolacjonizm, zasada samostanowienia narodów</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić najważniejsze powody krytyki ładu wersalskiego – wskazać na mapie państwa krytykujące ład wersalski 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, jak zmieniał się stosunek Amerykanów do spraw europejskich – omówić sytuację gospodarczą Europy i USA po zakończeniu I wojny światowej 		
21. Nazizm w Niemczech	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1919–1933, 1933–1945 – postać: Adolfa Hitlera – główne założenia ideologii narodowego socjalizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Republika Weimarska, narodowy socjalizm (nazizm), obóz koncentracyjny, Trzecia Rzesza, Führer <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec zagrożenia dla demokracji na przykładzie sposobu przejęcia władzy przez Hitlera w Niemczech 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1918 – główne cechy państwa totalitarnego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: NSDAP, państwo totalitarne (totalitaryzm), militarizm, antysemityzm – związek między sytuacją gospodarczą a radykalizacją społeczeństwa niemieckiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec przyczyny wzrostu popularności Hitlera w społeczeństwie niemieckim 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1919, 1923, 1928, 1929, 1933, 1934, 1938 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: <i>Mein Kampf</i>, ustawy norymberskie, noc kryształowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać okoliczności powstania Republiki Weimarskiej – omówić drogę Hitlera do władzy – wskazać cechy niemieckiego państwa totalitarnego – scharakteryzować politykę nazistów wobec Żydów 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: hiperinflacja, pucz, gestapo, SA, SS <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej – scharakteryzować sytuację gospodarczą Republiki Weimarskiej – przedstawić okoliczności i skutki puczu monachijskiego – omówić założenia polityki Trzeciej Rzeszy i ich realizację 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zinterpretować i ocenić ideologię narodowego socjalizmu (nazizmu)

22. Komunizm w ZSRR	<p>Uczeń zna: – daty: 1917–1922 – postać: Józefa Stalina</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Armia Czerwona, łagry, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), kult jednostki – cele polityki Stalina – zbrodniczy charakter działalności Stalina</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić przyczyny sukcesu komunistów w wojnie domowej – przedstawić skutki uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa – wymienić różne przejawy uwielbienia dla Stalina</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1918, 1921, 1929, 1932–1933 – główne założenia komunizmu wojennego i gospodarki centralnie planowanej – założenia polityki NEP-u – dane liczbowe związane ze zbrodniczą działalnością NKWD oraz z wielką czystką</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: komunizm wojenny, Nowa Polityka Ekonomiczna (NEP), centralne planowanie, uprzemysłowienie, kolektywizacja, wielki głód, NKWD, wielka czystka</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1922, 1924</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: „czerwoni”, „biali”, czerwony terror, Czeka, kułacy – wpływ totalitaryzmu sowieckiego na każdą dziedzinę życia obywateli</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przebieg wojny domowej w Rosji – przedstawić okoliczności powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich – opisać funkcjonowanie systemu totalitarnego w ZSRR – opisać cele i metody działania NKWD</p>	<p>Uczeń zna: – stronnictwa walczące z komunistami podczas wojny domowej</p> <p>Uczeń potrafi: – scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Rosji – opisać funkcjonowanie komunizmu wojennego w Rosji – opisać przebieg procesów uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ totalitaryzmu na funkcjonowanie społeczeństwa oraz relacje między jego członkami – ocenić system totalitarny w ZSRR</p>
Świat w dwudziestoleciu międzywojennym (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
23. Odzyskanie niepodległości	<p>Uczeń zna: – 10 XI 1918, 11 XI 1918, 10 II 1919, 20 II 1920 – postać: Ignacego Paderewskiego</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1918 – postać: Jędrzeja Moraczewskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Rada Regencyjna</p>	<p>Uczeń zna: – 6/7 XI 1918, 1919 – postać: Ignacego Daszyńskiego – ugrupowania rywalizujące o władzę na ziemiach polskich</p>	<p>Uczeń rozumie: – wpływ jednostki na losy państwa na przykładzie postaci Józefa Piłsudskiego</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi: – omówić sytuację międzynarodową i jej wpływ na wydarzenia na ziemiach polskich jesienią 1918 r.</p>

	<p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić, co się wydarzyło 11 listopada 1918 r.</p>	<p>– zagrożenia wynikające z istnienia rządu Jędrzeja Moraczewskiego</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać okoliczności, w jakich doszło do odrodzenia państwa polskiego – wskazać na mapie miejsca powstania pierwszych ośrodków władzy państwowej</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Polska Organizacja Wojskowa, lewica, prawica – wpływ Józefa Piłsudskiego na uspokojenie sytuacji na ziemiach polskich</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności powołania rządu Ignacego Daszyńskiego</p>	<p>– omówić działalność rządu Jędrzeja Moraczewskiego</p>	<p>– opisać działalność ugrupowań rywalizujących o władzę na ziemiach polskich</p>
24. Walka o granice	<p>Uczeń zna: – daty: 1 XI 1918, 26 XII 1918, VI 1919, VIII 1919, VIII 1920, III 1921, V 1921 – postać: Wojciecha Korfańtego – decyzje paryskiej konferencji pokojowej w sprawie granic Polski – przyczyny powstań śląskich</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Orleńskie powstanie wielkopolskie, powstania śląskie – z czego wynikały niekorzystne decyzje konferencji pokojowej w sprawie granic Polski</p>	<p>Uczeń zna: – wyniki plebiscytu w sprawie przynależności terytorialnej Śląska</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: wolne miasto, plebiscyt – przyczyny korzystnego dla Niemców wyniku plebiscytu – wpływ trzeciego powstania śląskiego na ostateczny kształt granicy polsko-niemieckiej na Śląsku</p> <p>Uczeń potrafi: – dostrzec tragizm walk prowadzonych o Lwów – wskazać na mapie obszar plebiscytowy na Śląsku</p>	<p>Uczeń zna: – daty: I 1919, VII 1920 – wyniki plebiscytu na Warmii i Mazurach</p> <p>Uczeń rozumie: – trudności wynikające z realizacji zasady samostanowienia narodów na obszarze Ukrainy – przyczyny utraty przez Polskę Zaolzia oraz wyników plebiscytu na Warmii i Mazurach</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przebieg walk na obszarze Galicji w listopadzie 1918 r. – omówić przyczyny i przebieg powstania wielkopolskiego</p>	<p>Uczeń potrafi: – omówić stosunek państw zachodnich do granic polskich – omówić przebieg powstań śląskich – wyjaśnić, z czego wynikały negatywne relacje między Polską a Niemcami i Czechosłowacją</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec konflikt interesów między oczekiwaniem Polaków dotyczącymi granic państwa polskiego a dążeniami narodów sąsiednich</p>

	<p>– czym kierowali się mieszkańcy Śląska, walcząc o przynależność tego obszaru do Polski</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie decyzje terytorialne konferencji pokojowej w sprawie granic Polski</p>	<p>– przedstawić decyzje alianckiej komisji plebiscytowej w sprawie Śląska – wskazać na mapie obszary Śląska przyznane Polsce</p>	<p>– opisać okoliczności, w jakich doszło do utraty przez Polskę Zaolzia</p>		
25. Wojna polsko-radziecka	<p>Uczeń zna: – daty: 13–16 VIII 1920, III 1921 – postanowienia pokoju ryskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą, pokój ryski – znaczenie Bitwy Warszawskiej dla ocalenia państwowości polskiej</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie ostateczne granice II Rzeczypospolitej – wymienić państwa sąsiednie będące wrogami i przyjaciółmi Polski</p>	<p>Uczeń zna: – daty: IX 1920, X 1920</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: bunt generała Żeligowskiego</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić przebieg i skutki Bitwy Warszawskiej – wyjaśnić przyczyny buntu gen. Żeligowskiego – wskazać na mapie teren Wileńszczyzny</p>	<p>Uczeń zna: – daty: II 1919, V 1919, V 1920, III 1923 – postaci: Symona Petlury, Lucjana Żeligowskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Rada Obrony Państwa, apel „Ojczyzna w niebezpieczeństwie!”</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać sytuację panującą na Ukrainie w 1919 r. – wyjaśnić przyczyny i okoliczności wybuchu wojny między Polską a Rosją Radziecką – wskazać na mapie obszary walk w I połowie 1919 r.</p>	<p>Uczeń rozumie: – związek między zmianą relacji z Ukrainą a przebiegiem walk między Polakami a Armią Czerwoną – na czym polegały plany polityczne komunistycznych władz radzieckich</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przebieg wyprawy kijowskiej – omówić przebieg radzieckiej ofensywy w 1920 r. – dostrzec zagrożenie dla państwowości polskiej wynikające z ofensywy Armii Czerwonej – omówić okoliczności zakończenia wojny polsko-radzieckiej</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec zagrożenia dla państwa polskiego powstałe w trakcie formowania się jego granic</p>
26. Rzeczpospolita Polska	<p>Uczeń zna: – datę: 17 III 1921 – postać: Stanisława Wojciechowskiego</p>	<p>Uczeń zna: – najważniejsze dane statystyczne dotyczące II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1919, XI 1922, 20 XII 1922</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec zagrożenia dla integralności państwa wynikające</p>

	<p>– główne założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl Konstytucji marcowej</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: państwo wielonarodowe, Konstytucja marcowa, republika parlamentarna</p>	<p>– prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji marcowej</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę miały walki prowadzone na ziemiach polskich w latach 1914–1921 – wskazać mocne i słabe strony ustroju II Rzeczypospolitej w myśl postanowień Konstytucji marcowej</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: traktat o ochronie mniejszości narodowych</p> <p>Uczeń potrafi: – scharakteryzować strukturę narodowościową i społeczną II Rzeczypospolitej</p>	<p>i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich</p> <p>– scharakteryzować główne postanowienia Konstytucji marcowej i omówić wprowadzony przez nią ustrój państwa</p>	<p>z wielonarodowości społeczeństwa II Rzeczypospolitej</p>
27. Pierwsze lata niepodległej Polski	<p>Uczeń zna: – postać: Władysława Grabskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: szkoła powszechna</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1923</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: hiperinflacja, reformy Grabskiego, reforma walutowa, złoty polski, Bank Polski, reforma rolna</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1919, 1932 – strukturę systemu edukacji po reformie Jędrzejewiczowskiej</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: reforma Jędrzejewiczowska, emisja, parcelacja</p>	<p>Uczeń potrafi: – omówić funkcjonowanie systemu edukacji w pierwszych latach istnienia Rzeczypospolitej i po 1932 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego – ocenić skutki reform przeprowadzonych przez Władysława Grabskiego</p>
II Rzeczypospolita – formowanie państwa (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

28. Pod rządami sanacji	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 12-14 V 1926, 1926-1939, 1935 - postać: Ignacego Mościckiego - przyczyny niezadowolenia ludności z sytuacji panującej w państwie polskim <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: sejmokracja, zamach majowy, autorytaryzm, sanacja 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: Pierwszy Marszałek Polski <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego - wymienić grupy popierające zamach majowy i sprzeciwiające się mu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - okoliczności, które poprzedziły zamach majowy w Polsce <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - argumenty, które skłoniły Piłsudskiego do przeprowadzenia zamachu majowego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać sytuację panującą w państwie polskim do 1925 r. - opisać stosunek rządów sanacji do opozycji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bilans ofiar starć podczas walk między stroną rządową a oddziałami wiernymi Piłsudskiemu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować ustrój autorytarny - porównać autorytarny sposób rządzenia z demokratycznym i totalitarnym - opisać rządy sanacji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenić system autorytarny w Polsce - ocenić postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego dokonania
29. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sąsiadów II Rzeczypospolitej - postanowienia układów w Rapallo i Locarno - postanowienia paktu o nieagresji z ZSRR <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: układ w Rapallo, układ w Locarno, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o nieagresji, polityka równowagi <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie II Rzeczypospolitą i jej sąsiadów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1921, 1922, 1925, 1932, 1934 - postać: Józefa Becka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: wojna celna - z czego wynikało niekorzystne położenie geopolityczne państwa polskiego w okresie międzywojennym <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny celnej z Niemcami - wyjaśnić, w jakim celu obóz sanacji prowadził politykę równowagi 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: III 1938, 2 X 1938 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaki wpływ na międzynarodową pozycję Polski miały układy w Rapallo i Locarno - z czego wynikała pozorna poprawa położenia międzynarodowego Polski po dojściu Hitlera do władzy w Niemczech <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności podpisania układów w Rapallo i Locarno - wymienić skutki wojny celnej z Niemcami 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z czego wynikała niechęć Piłsudskiego do zbiorowych układów bezpieczeństwa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić stosunki dyplomatyczne Polski z sąsiadami oraz z Francją - opisać politykę zagraniczną obozu sanacji - podać przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy i wyjaśnić ich wpływ na polską politykę 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec związek między agresywną polityką Hitlera a realizacją celów dyplomacji polskiej - ocenić politykę prowadzoną przez II Rzeczypospolitą w 1938 r.

<p>30. Problemy gospodarcze i narodowościowe</p>	<p>Uczeń zna: – postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego – główne mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą oraz ich liczebność</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP)</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać Gdynię na mapie – wskazać na mapie położenie Centralnego Okręgu Przemysłowego</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1922</p> <p>Uczeń rozumie: – przyczyny trudności gospodarczych państwa polskiego</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o budowie portu w Gdyni</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1926, 1926–1933, 1926–1929, 1929–1935, 1936</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN)</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przebieg procesu powstawania miasta i portu – omówić przebieg i skutki wielkiego kryzysu na ziemiach polskich – przedstawić działalność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w Polsce</p>	<p>Uczeń zna: – najważniejsze zakłady zlokalizowane w obrębie Centralnego Okręgu Przemysłowego</p> <p>Uczeń rozumie: – dlaczego przebieg wielkiego kryzysu był na ziemiach polskich dotkliwszy niż w innych krajach</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać sytuację gospodarczą Polski w latach 1926–1929 – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę polską miała budowa COP-u</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ istnienia portu w Gdyni i magistrali węglowej na sytuację gospodarczą państwa polskiego – omówić i ocenić politykę narodowościową władz II Rzeczpospolitej z punktu widzenia mniejszości ukraińskiej i żydowskiej</p>
<p>31. Nauka i kultura II Rzeczpospolitej</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ radia na życie mieszkańców Polski międzywojennej</p>	<p>Uczeń potrafi: – opisać rozwój kina w Polsce w okresie międzywojennym</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1895, 1924, 1926, 1932, 1938 – postacie: Józefa Kostrzewskiego, Eugeniusza Romera, braci Lumière</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: szkoła lwowsko-warszawska</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić dokonania wybitnych polskich naukowców</p>	<p>Uczeń zna: – przedstawicieli polskiej literatury, sztuki oraz polskich aktorów okresu międzywojennego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Instytut Radowy</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić działalność szkoły lwowsko-warszawskiej – omówić dokonania polskich twórców sztuki okresu międzywojennego</p>	<p>Uczeń potrafi: – omówić osiągnięcia polskiej literatury okresu międzywojennego</p>

II Rzeczpospolita – sukcesy i niepowodzenia (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
34. Marsz ku wojnie	<p>Uczeń zna: – daty: 1935–1939, 1937, III 1938, IX 1938, 23 VIII 1939, 25 VIII 1939 – postaci: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – państwa będące sojusznikami Trzeciej Rzeszy – żądania Hitlera wobec Polski – postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: <i>Anschluss</i>, układ monachijski, pakt Ribbentrop–Mołotow</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić cele polityki Hitlera – wymienić państwa uczestniczące w konferencji w Monachium</p>	<p>Uczeń zna: – decyzję układu monachijskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – przyczyny prowadzenia przez państwa zachodnie polityki ustępstw wobec Hitlera</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie okręg sudecki</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1935, 1936, X 1938, III 1939, IV 1939 – postać: Neville'a Chamberlaina</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: remilitaryzacja Nadrenii, oś Berlin–Rzym–Tokio</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić kroki podejmowane przez władze Trzeciej Rzeszy w celu zniesienia „dyktatu” wersalskiego – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do <i>Anschlussu</i> Austrii – omówić okoliczności rozpadu Czechosłowacji – przedstawić reakcję państw zachodnich na agresję Hitlera wobec Czechosłowacji</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: pakt antykominternowski, Wehrmacht – związek między podpisaniem paktu o nieagresji między Trzecią Rzeszą i ZSRR a wybuchem II wojny światowej</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić etapy formowania się państw osi – wyjaśnić okoliczności konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją o okręg sudecki – omówić relacje między Polską a Niemcami w pierwszych miesiącach 1939 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić stanowisko rządu polskiego wobec żądań Hitlera</p>

	- wskazać na mapie terytoria opanowane przez Trzecią Rzeszę				
Ku wojnie (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

Podróże w czasie
WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
KLASA 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*.

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Wybuch II wojny światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1 IX 1939 żądania Hitlera wobec Polski cele wojny Niemiec przeciw Polsce <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności wybuchu II wojny światowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> treść paktu Ribbentrop–Mołotow <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: pakt Ribbentrop–Mołotow <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny odmowy polskich polityków wobec żądań niemieckich 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: III 1939, 23 VIII 1939 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> cele działań Hitlera i Stalina <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić międzynarodowe położenie Polski latem 1939 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec związek między charakterem działań zbrojnych a celami wojennymi sformułowanymi przez Hitlera 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> motywy działań i poglądów politycznych różnych państw europejskich przed wybuchem II wojny światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównać stosunek sił armii polskiej i niemieckiej w początkowej fazie wojny obronnej
2. Wojna obronna Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1 IX – 5 X 1939, 17 IX 1939 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: wojna obronna (kampania wrześniowa) 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 3 IX 1939, 28 IX 1939, 5 X 1939 daty kolejnych etapów wojny obronnej postać: majora Henryka Sucharskiego <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty najważniejszych starć i bitew wojny obronnej postacie: kapitana Władysława Raginisa, generała Tadeusza Kutrzeby, generała Franciszka Kleeberga 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności i skutki najazdu sowieckiego na Polskę 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować różne postawy społeczeństwa polskiego wobec wojny przedstawić bilans wojny obronnej

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady zbrodni dokonywanych przez wojska niemieckie w Polsce • wskazać na mapie podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę a ZSRR 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna totalna, „dziwna wojna” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić cele działania Niemców w Polsce podczas wojny obronnej • wyjaśnić postawę Francji i Anglii podczas wojny obronnej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: czwarty rozbiór Polski <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić na wybranych przykładach, na czym polegała bohaterska postawa żołnierza polskiego w czasie wojny obronnej 		
3. Podboje Stalina i Hitlera	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 10 V 1940, 22 VI 1940, VII-X 1940, 22 VI 1941 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: alianci, bitwa o Anglę, NKWD <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z działaniami zbrojnymi w Europie Zachodniej w 1940 r. • wskazać czynnik, który doprowadził do zakończenia wojny błyskawicznej na wschodzie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: IV 1940 • etapy ekspansji Stalina w Europie Wschodniej • etapy ekspansji Hitlera w Europie Zachodniej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie podział Francji dokonany przez Hitlera • przedstawić straty poniesione przez ZSRR w pierwszych miesiącach wojny z Trzecią Rzeszą • wskazać na mapie państwa współpracujące z Trzecią Rzeszą oraz tereny zajęte przez Niemców 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XI 1939 – III 1940, VI 1940, IV 1941 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojna zimowa, linia Maginota • przyczyny sukcesów militarnych Stalina i Hitlera na przełomie 1939 i 1940 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje między Trzecią Rzeszą i ZSRR w latach 1939–1941 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg wojny zimowej • przedstawić przebieg agresji Trzeciej Rzeszy na Danię i Norwegię, na Francję i na Wielką Brytanię oraz na Związek Radziecki • wskazać na mapie zmiany terytorialne po wojnie zimowej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o działaniach zbrojnych podjętych przez Włochy Mussoliniego
4. W okupowanej Europie	<p>Uczeń zna:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne założenia ideologii nazizmu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1942, 19 IV 1943 • postać: Anny Frank 	<p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować położenie ludności

	<ul style="list-style-type: none"> • poglądy Hitlera na temat Słowian i Żydów • miejsca, w których powstały największe obozy zagłady na ziemiach polskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: getto, eksterminacja, obóz zagłady, Szoah (Holokaust) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić widoczne na zachodzie Europy przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny 	<p>dotyczące podziału ludzkości na rasy</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny wybuchu powstania w getcie warszawskim <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Porajmos • na czym polegało tzw. „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić politykę nazistów wobec ludności żydowskiej w pierwszym okresie wojny 	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny, które zadecydowały o wykorzystaniu ziem polskich jako miejsca eksterminacji Żydów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: rząd kolaboracyjny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec różnice w położeniu ludności w okupowanej Europie Zachodniej i Wschodniej • wyjaśnić, jak funkcjonowała machina zagłady Żydów stworzona przez Niemców 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB) • znaczenie stwierdzenia, że uczestnicy powstania chcieli „wybrać sposób umierania” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać politykę Trzeciej Rzeszy na ziemiach okupowanych • przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim 	<p>w okupowanej Europie Zachodniej i Europie Wschodniej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić widoczne na wschodzie Europy przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny • opowiedzieć o zagładzie Romów
5. Wielka koalicja	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 7 XII 1941 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: wielka koalicja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze państwa wchodzące w skład wielkiej koalicji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ramy chronologiczne bitwy o Atlantyk <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: bitwa o Atlantyk, konwój, „wilcze stado”, U-Boot • znaczenie japońskiego ataku na Pearl Harbor dla przebiegu II wojny światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie miejsca przełomowych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: II 1943 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: blokada Leningradu • znaczenie bitwy o Atlantyk dla przebiegu II wojny światowej • znaczenie walk pod Leningradem, Stalingradem i Kurskiem dla przebiegu II wojny światowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okoliczności zawiązania wielkiej koalicji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg działań zbrojnych na froncie wschodnim 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze informacje dotyczące przebiegu bitwy o Atlantyk

		walk na froncie wschodnim			
6. Zwycięstwo aliantów	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 6 VI 1944, 8 V 1945, 6 VIII i 9 VIII 1945, 2 IX 1945 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: bezwarunkowa kapitulacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać Monte Cassino na mapie • wyjaśnić, dlaczego Amerykanie zdecydowali się zrzucić bomby atomowe na Japonię 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynniki, które zadecydowały o klęsce Trzeciej Rzeszy <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kamikadze • znaczenie lądowania aliantów w Normandii dla dalszych działań zbrojnych w Europie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do klęski Trzeciej Rzeszy • dostrzec konsekwencje użycia broni atomowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: IX 1943, V 1944 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: desant, „żabie skoki” • znaczenie zwycięstwa w bitwie pod Monte Cassino dla dalszych działań zbrojnych w Europie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg walk pod Monte Cassino 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wydarzenia na froncie zachodnim w 1944 r. • wyrazić opinię na temat decyzji o wykorzystaniu broni atomowej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg walk we Włoszech • przedstawić przebieg działań zbrojnych w Azji w latach 1941–1945
7. Decyzje wielkich mocarstw	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Franklina Delano Roosevelta <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: wielka trójka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać państwa, które poniosły największe straty osobowe podczas II wojny światowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze cele polityki wielkich mocarstw uczestniczących w II wojnie światowej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Karta atlantycka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec sprzeczność interesów aliantów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VIII 1941, XI–XII 1943, II 1945 <ul style="list-style-type: none"> • postanowienia Karty atlantyckiej • postanowienia konferencji w Teheranie i konferencji jałtańskiej • cele konferencji jałtańskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do konferencji w Jałcie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić założenia polityki przywódców ZSRR i Stanów Zjednoczonych • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania Karty atlantyckiej i konferencji w Teheranie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie decyzji podjętych na konferencji jałtańskiej dla losów państw i narodów Europy Wschodniej

		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić skutki militarne, społeczne i gospodarcze II wojny światowej 			
Europa i świat podczas II wojny światowej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
8. Polska pod okupacją	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejsca największych kaźni narodu polskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Generalne Gubernatorstwo (GG), Palmiry, „Generalny plan wschodni” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę i ZSRR po klęsce kampanii wrześniowej • wskazać na mapie miejsca największych kaźni narodu polskiego i żydowskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Ireny Sendler, Jana i Antoniny Żabińskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cele niemieckiej i radzieckiej polityki na podbitych ziemiach polskich • różnicę między obozem koncentracyjnym a zagłady <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec Holokaustu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: IV 1940, VI 1940, 1940, 1941, 1942 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: „Żegota”, szmuglowanie, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, sowietyzacja, deportacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić działalność nazistów w niemieckim koncentracyjnym i zagłady Auschwitz-Birkenau 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Czesławy Kwoki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić różne formy represji stosowanych wobec narodu polskiego na ziemiach wcielonych do Trzeciej Rzeszy, w Generalnym Gubernatorstwie oraz na ziemiach okupowanych przez ZSRR • opowiedzieć o działalności Polaków ratujących Żydów podczas okupacji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić politykę Hitlera i Stalina wobec narodu polskiego
9. Rząd londyński i Polskie Państwo Podziemne	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 17/18 IX 1939 • postać: Władysława Sikorskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: IV 1943 • postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XI 1939, VI 1940, VII 1941, I 1942, II 1942, 1943 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy politycznych organizacji należących do lewicy komunistycznej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec czynniki, które miały wpływ na zmianę stanowiska Stalina

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, rząd londyński, Polskie Państwo Podziemne <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie siedziby polskiego rządu na wychodźstwie • wymienić różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • główne tezy polskiej polityki zagranicznej • nazwy politycznych i wojskowych organizacji wchodzących w skład Polskiego Państwa Podziemnego działających w kraju i na emigracji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: tajne komplety, mały sabotaż, dywersja • związek między odkryciem grobów w Katyniu a zerwaniem stosunków dyplomatycznych między rządem londyńskim a ZSRR 	<ul style="list-style-type: none"> • postanowienia układu Sikorski–Majski <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: układ Sikorski–Majski <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności uformowania się polskiego rządu na wychodźstwie oraz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania układu Sikorski–Majski • opowiedzieć o okolicznościach odkrycia masowych grobów w Katyniu • scharakteryzować różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: państwo satelickie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o realizacji postanowień układu Sikorski–Majski • przedstawić organizację Polskiego Państwa Podziemnego w okresie II wojny światowej • przedstawić działalność zbrojną Armii Krajowej 	<p>wobec rządu londyńskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować plany Stalina wobec Polski
10. Powstanie warszawskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1 VIII 1944, 2 X 1944 • postać: Stanisława Mikołajczyka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: godzina „W” <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cele akcji „Burza” • cele powstania warszawskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: akcja „Burza” • przyczyny niepowodzenia akcji „Burza” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 12/13 X 1943, 1944, 3/4 I 1944 • postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Tadeusza Komorowskiego „Bora” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności powstania planu akcji „Burza” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy wojskowych organizacji należących do lewicy komunistycznej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o przebiegu akcji „Burza” 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces formowania polskich sił zbrojnych podporządkowanych lewicy komunistycznej • ocenić decyzję o wybuchu powstania

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o wybuchu powstania w Warszawie 	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny klęski powstania warszawskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić stosunek sił Niemców i Polaków przed wybuchem powstania • przedstawić skutki powstania warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek Stalina oraz aliantów zachodnich do powstania 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o przebiegu powstania warszawskiego • podać argumenty przemawiające za decyzją o wybuchu powstania i przeciw tej decyzji 	
11. Sprawa polska w czasie II wojny światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejsca i daty najważniejszych bitew z udziałem wojsk polskich • decyzje konferencji teherańskiej i jałtańskiej w sprawie Polski <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: zbrodnie wołyńska <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie szlaki wędrówek polskich oddziałów i miejsca bitew z ich udziałem 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 21/22 VII 1944, 31 XII 1944 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), <i>Manifest PKWN</i>, Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej • dlaczego doszło do zbrodni wołyńskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić straty poniesione przez Polaków podczas zbrodni wołyńskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1943–1944, 1943, 1 I 1944, II 1945 • poglądy Stalina i Churchilla na sprawę polską <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), linia Curzona, Krajowa Rada Narodowa (KRN) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić program polityczny lewicy komunistycznej zawarty w <i>Manifeście PKWN</i> • scharakteryzować stosunek polityków zachodnich do sprawy polskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy polskich jednostek wojskowych biorących udział w walkach na frontach II wojny światowej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wpływ decyzji wielkich mocarstw na problem suwerenności państwa polskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać reakcję Polaków na zbrodnię wołyńską • przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Teheranie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o wysiłku zbrojnym Polaków podczas wojny • przedstawić proces tworzenia władzy politycznej na ziemiach polskich przez lewicę komunistyczną • wyjaśnić znaczenie decyzji konferencji jałtańskiej dla przyszłości państwa polskiego
Polska podczas II wojny światowej					

(lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
12. Świat po II wojnie światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1947–1991 • decyzje konferencji poczdamskiej w sprawie Niemiec i Polski • najważniejsze postanowienia Powszechnej deklaracji praw człowieka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Organizacja Narodów Zjednoczonych, żelazna kurtyna, zimna wojna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie granicę podziału Europy (żelazną kurtynę) 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: VII–VIII 1945 • strukturę ONZ <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Zgromadzenie Ogólne ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, demokracja ludowa • związek między rozpadem koalicji antyhitlerowskiej a podziałem świata na dwa antagonistyczne bloki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie zdobycze terytorialne ZSRR • wyjaśnić przyczyny zimnej wojny 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VI 1945, 1946, 1947, 1948 • postaci: Harry'ego Trumana, Clementa Attlee <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: denazyfikacja, sankcje, prawo weta, nacjonalizacja, doktryna Trumana, plan Marshalla <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Poczdamie • przedstawić zasady doktryny Trumana • wyjaśnić, na czym polegał plan Marshalla 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bilans II wojny światowej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności narodzin ONZ • scharakteryzować cele powołania ONZ oraz jej rolę • 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej • scharakteryzować wpływ doktryny Trumana na sytuację w powojennym świecie
13. Podzielone Niemcy	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy bloków polityczno-militarnych powstałych na Wschodzie i na Zachodzie <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: IX 1949, X 1949, 1955 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: blokada Berlina • przyczyny utworzenia NATO i Układu Warszawskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1945–1946, 1948 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: procesy norymberskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować przyczyny oraz przejawy 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwiska głównych polityków nazistowskich oskarżonych w procesach norymberskich <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić kontrowersje związane z procesami w Norymberdze i przedstawić ich następstwa

	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie państwa należące do NATO i Układu Warszawskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie strefy okupacyjne w Niemczech wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do blokady Berlina, i wyjaśnić jej następstwa 	<p>polityki zimnowojennej w Niemczech</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności ukształtowania się NATO i Układu Warszawskiego scharakteryzować organizację i cele istnienia NATO i Układu Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> znaczenie procesów norymberskich <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację polityczną i gospodarczą w powojennych Niemczech 	
14. Na Zachodzie i za żelazną kurtyną	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1956, 1968 postać: Nikity Chruszczowa państwa założycielskie EWWiS cechy stalinizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: EWWiS, mur berliński, Praska Wiosna symboliczne znaczenie istnienia muru berlińskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1950 treść tajnego referatu Chruszczowa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: plan Schumana, RWPG, gospodarka centralnie planowana, destalinizacja cele powołania EWWiS oraz RWPG <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności powstania EWWiS i RWPG wyjaśnić, na czym polegała destalinizacja 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1949, 1952, 1953, 1961 postacie: Roberta Schumana, Imre Nagy'ego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Radio Wolna Europa, doktryna Breżniewa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić wpływ zasad funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na gospodarkę państw komunistycznych scharakteryzować sytuację w ZSRR po śmierci Stalina 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postanowienia XX zjazdu KPZR <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności ogłoszenia tajnego referatu Chruszczowa scharakteryzować sytuację panującą na Węgrzech w okresie stalinizmu przedstawić okoliczności, w jakich doszło do rewolucji węgierskiej, jej przebieg oraz okoliczności upadku 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację panującą w Czechosłowacji w okresie stalinizmu przedstawić okoliczności wybuchu, przebieg i zakończenie Praskiej Wiosny

			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do budowy muru berlińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegała doktryna Breżniewa 	
15. Dekolonizacja po II wojnie światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przykłady procesów dekolonizacyjnych, do jakich dochodziło w przeszłości <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: dekolonizacja, neokolonializm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób proces dekolonizacji wykorzystywały kraje Zachodu i Wschodu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: globalna Północ, globalne Południe • przyczyny procesu dekolonizacji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie linię podziału świata na globalną Północ i globalne Południe • przedstawić skutki procesu dekolonizacji 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Trzeci Świat <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować proces dekolonizacji po II wojnie światowej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować politykę neokolonialną 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić proces dekolonizacji
16. Konflikty zimnej wojny	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny wojny w Korei <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny w Afganistanie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1950, 1953, 1979–1989 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie zmiany terytorialne na 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1949 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: mudżahedin <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: „bambusowa kurtyna” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg wojny w Korei 	

		<p>Półwyspie Koreańskim po II wojnie światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny w Korei • wyjaśnić przyczyny klęski Związku Radzieckiego podczas wojny w Afganistanie 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować przebieg wojny w Afganistanie 		
17. Konflikt na Bliskim Wschodzie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • decyzje w sprawie Palestyny podjęte przez ONZ <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie podział Palestyny dokonany na mocy decyzji ONZ 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakres geograficzny obszaru określanego jako Bliski Wschód • państwa uczestniczące w ataku na Izrael <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa • cele działalności OWP <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze skutki wojny arabsko- 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1964, 1967 • postać: Jasera Arafata <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: umowa Sykes–Picot, mandat, syjonizm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić reakcje Palestyńczyków na migracje Żydów do Palestyny oraz na możliwość powstania na tym obszarze państwa żydowskiego • scharakteryzować poglądy Palestyńczyków i Żydów na temat 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać przyczyny utworzenia państwa Izrael • dostrzec wpływ wojny na relacje między Żydami a Palestyńczykami • przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny sześciodniowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie umowy Sykes–Picot dla relacji między Arabami a krajami zachodnimi <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację polityczną na Bliskim Wschodzie do czasów I wojny światowej • wyjaśnić okoliczności narodzin syjonizmu

		<p>-żydowskiej, w tym terytorialne</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie zmiany terytorialne, jakie nastąpiły w wyniku wojny sześciodniowej 	<p>własnego państwa w Palestynie</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec konflikt arabsko-żydowski jako jeden z przejawów zimnej wojny 		
18. Chiny po II wojnie światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Mao Zedonga (Mao Tse-tunga) czas trwania i cele rewolucji kulturalnej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: rewolucja kulturalna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić skutki rewolucji kulturalnej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> główne założenia „wielkiego skoku naprzód” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: „wielki skok naprzód” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić działania podjęte z inicjatywy Mao Zedonga w ramach „wielkiego skoku naprzód” wyjaśnić przyczyny klęski „wielkiego skoku naprzód” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1937, 1949, 1952, 1958, 1966 główne założenia maoizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: komuny ludowe, maoizm, czerwona gwardia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić przebieg wojny domowej w Chinach po zakończeniu II wojny światowej scharakteryzować wpływ zmian gospodarczych w Chinach na życie mieszkańców państwa 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności powstania Chińskiej Republiki Ludowej scharakteryzować sytuację gospodarczą Chin w okresie rządów komunistów 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić skutki „wielkiego skoku naprzód” przedstawić działalność Mao Zedonga i jego zwolenników po klęsce „wielkiego skoku naprzód” scharakteryzować sytuację w Chinach w okresie rewolucji kulturalnej

Problemy powojennego świata (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
19. Podziemie niepodległościowe	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> powody, dla których żołnierze niezłomni kontynuowali walkę zbrojną po zakończeniu wojny <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: podziemie niepodległościowe, żołnierze niezłomni (wyklęci) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić działalność żołnierzy niezłomnych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> zarzuty stawiane przywódcom Polskiego Państwa Podziemnego podczas procesu szesnastu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: proces szesnastu cele działalności NKWD w Polsce <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego Stalin i polscy komuniści dążyli do osłabienia Polskiego Państwa Podziemnego przedstawić metody walki komunistów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 19 I 1945, 1947 postacie: Leopolda Okulickiego, Jana Jankowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: obława augustowska, reakcja, amnestia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować organizację komunistycznego aparatu bezpieczeństwa scharakteryzować straty poniesione przez naród i państwo polskie podczas II wojny światowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postanowienia układu podpisanego między PKWN a ZSRR instytucje wchodzące w skład komunistycznego aparatu bezpieczeństwa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> związek między działaniami Rosjan i polskich komunistów a decyzjami przywódców Armii Krajowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić bilans strat poniesionych przez podziemie niepodległościowe podczas walk 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować działalność NKWD na ziemiach polskich ocenić sens walki prowadzonej przez żołnierzy niezłomnych

				z władzami komunistycznymi	
20. Komuniści u władzy	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Stanisława Mikołajczyka decyzje w sprawie Polski podjęte na konferencji w Poczdamie pytania zadane podczas referendum ludowego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Ziemie Odzyskane, referendum w jaki sposób komunistyczne władze starały się uzyskać poparcie w społeczeństwie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie zmiany terytorialne Polski po II wojnie światowej i porównać je z granicami przedwojennymi 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: VI 1946, I 1947 argumenty wysuwane przez Polaków wobec Ziemi Odzyskanych prawdziwe i sfałszowane wyniki referendum wyniki wyborów sfałszowanych przez komunistów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: repatrianci, wysiedlenie, reforma rolna przyczyny, które skłoniły rząd londyński do rozmów z polskimi komunistami <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze reformy przeprowadzone przez władze komunistyczne 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 31 XII 1944, VI 1945, VII–VIII 1945, 1947 przyczynę zaproponowanych zmian granic Polski <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, akcja „Wisła” charakter działań władz związanych z organizacją referendum ludowego i wyborów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować migracje ludności na ziemiach polskich po wojnie przedstawić politykę narodowościową nowej władzy wobec Niemców i Ukraińców 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności przejścia władzy w Polsce przez komunistów przedstawić organizację i przebieg referendum ludowego oraz wyborów w 1947 r. scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec społeczeństwa 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> udowodnić, że przejście władzy przez komunistów oznaczało zniewolenie Polski

		<ul style="list-style-type: none"> wskazać ideologiczne cele referendum w 1946 r. 			
21. Stalinizm w Polsce	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Bolesława Bieruta zasady ustrojowe państwa polskiego sformułowane w Małej konstytucji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Mała konstytucja, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, PRL 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: II 1947, 1952 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: czasy stalinowskie, „wróg ludu”, socrealizm na czym polegały przejawy zależności Polski od ZSRR <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy charakterystyczne sztuki i architektury czasów socjalizmu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1947–1949, XII 1948, 1948–1956, 1949, 1950 główne założenia socjalistycznych planów gospodarczych <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: system monopartyjny, centralne planowanie, plan trzyletni, plan sześcioletni przyczyny prześladowania członków PSL przez komunistów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować funkcjonowanie gospodarki w czasach stalinowskich dostrzec i ocenić wpływ polityki na różne dziedziny życia społecznego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe, Państwowe Gospodarstwo Rolne, awans społeczny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić budowanie podstaw ekonomicznych socjalizmu przedstawić wpływ funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na życie przeciętnego mieszkańca Polski scharakteryzować ustrój państwa polskiego po 1947 r. oraz ustrój PRL na mocy konstytucji z 1952 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować proces konsolidacji władzy przez komunistów
22. Od stalinizmu	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń potrafi:

do małej stabilizacji	<ul style="list-style-type: none"> • daty: VI 1956, X 1956, 1970 • postaci: Stefana Wyszyńskiego, Władysława Gomułki • ramy chronologiczne małej stabilizacji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: poznański Czerwiec, polski Październik, mała stabilizacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić genezę wydarzeń czerwcowych w Poznaniu • przedstawić genezę polskiego Października • wyjaśnić, dlaczego okres rządów Władysława Gomułki jest nazywany małą stabilizacją 	<ul style="list-style-type: none"> • treść orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: odwilż, destalinizacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny złagodzenia stalinowskiego terroru • przedstawić stanowisko i działania władz wobec robotników strajkujących w Poznaniu • wskazać główne problemy państwa polskiego za rządów Władysława Gomułki 	<ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1953, 1965 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: księża patrioci, KC PZPR <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg wydarzeń czerwcowych w Poznaniu • przedstawić przebieg polskiego Października • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie słów: <i>non possumus</i> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich oraz układu o uznaniu granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić działania władz zmierzające do usunięcia wpływów Kościoła w Polsce • wyjaśnić stanowisko władz ZSRR wobec wydarzeń w Polsce • scharakteryzować przemiany polityczno-społeczne w Polsce w latach 1957–1970 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje państwo – Kościół w okresie stalinowskim • ocenić różne postawy Polaków wobec orędzia z 1965 r. • ocenić funkcjonowanie ustroju komunistycznego i jego zdolność do reformy
-----------------------	---	--	---	--	---

Kształtowanie się systemu komunistycznego w Polsce (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
23. Od Gomułki do Gierka	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: III 1968, XII 1970, VI 1976 • postacie: Edwarda Gierka, Jacka Kuronia • cele opozycji PRL <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Marzec 1968, Grudzień 1970 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przyczyny wystąpień marcowych 1968 r. • przedstawić przyczyny wydarzeń grudniowych 1970 r. • przedstawić okoliczności 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: ZOMO, propaganda sukcesu, Komitet Obrony Robotników (KOR) • potrzebę powstania opozycji demokratycznej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: IX 1976 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: pułapka kredytowa • przyczyny antysemickiej kampanii w PRL po wydarzeniach Marca 1968 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg i skutki wystąpień marcowych 1968 r. • przedstawić przebieg wydarzeń grudniowych 1970 r. • wyjaśnić okoliczności przejęcia władzy przez Edwarda Gierka 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: „walka z syjonizmem”, tzw. partyzanci <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować działania władz podjęte po wydarzeniach Marca 1968 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować i ocenić przemiany gospodarcze czasów Gierka • wyjaśnić wpływ wydarzeń czerwcowych 1976 r. na ukształtowanie się i działalność demokratycznej opozycji polskiej inteligencji

	wydarzeń Czerwca '76		• przedstawić przebieg wydarzeń Czerwca '76		
24. „Solidarność”	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 31 VIII 1980 • postaci: Jana Pawła II (Karola Wojtyły), Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz • najważniejsze postulaty sformułowane przez MKS <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność” • znaczenie powstania NSZZ „Solidarność” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1978, VIII 1980 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • moralną, społeczną i polityczną wymowę pojęcia <i>solidarność</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację gospodarczą Polski w 1980 r. • wskazać różnice między wystąpieniem robotniczym z sierpnia 1980 r. a wcześniejszymi wystąpieniami 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1977, 1979 • wybitnych przedstawicieli kultury polskiej epoki Gomułki i Gierka • formy działań podejmowanych przez opozycję demokratyczną w epoce Gierka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: KSS KOR • rolę, jaką kulturze przypisywała władza komunistyczna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny rozczarowania społeczeństwa rządami Edwarda Gierka • przedstawić okoliczności i skutki wybuchu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okoliczności wyboru Karola Wojtyły na papieża <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wpływ wyboru papieża Polaka na powolny upadek systemu komunistycznego w Polsce <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o dokonaniach przedstawicieli polskiej kultury w kraju i na emigracji • przedstawić reakcję ZSRR na działalność „Solidarności” • scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec „Solidarności” 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaki wpływ na społeczeństwo miała działalność KSS KOR • omówić przygotowania władz komunistycznych do rozprawy z „Solidarnością”

			<p>niezadowolenia społecznego w sierpniu 1980 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać okoliczności powstania NSZZ „Solidarność” 		
25. Stan wojenny	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 13 XII 1981 postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Jerzego Popiełuszki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: stan wojenny przyczyny wprowadzenia stanu wojennego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o wydarzeniach w kopalni „Wujek” wymienić metody represji stosowanych przez władze 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> okoliczności wprowadzenia stanu wojennego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: podziemie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić ograniczenia nałożone na obywateli podczas stanu wojennego podać przykłady oporu społeczeństwa wobec władz w czasie stanu wojennego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1983, 1984 przykłady działań podejmowanych przez podziemną „Solidarność” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: „długi marsz” dłaczego władze zdecydowały się znieść stan wojenny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić działania władz podjęte w ramach wprowadzenia stanu wojennego wyjaśnić, w czym przejawiało się funkcjonowanie stanu wojennego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dłaczego podziemna „Solidarność” nie dążyła do konfrontacji siłowej z władzą <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego działacze „Solidarności” zdecydowali się na kontynuowanie oporu wobec władz przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec stanu wojennego wyjaśnić okoliczności śmierci księdza 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> podjąć próbę oceny decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego

				Jerzego Popiełuszki	
26. Upadek PRL	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: II–IV 1989, VI 1989 • postać: Michaiła Gorbaczowa • główne postanowienia obrad okrągłego stołu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rozmowy okrągłego stołu, porozumienia okrągłego stołu, Jesień Narodów, III Rzeczpospolita <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny, które skłoniły komunistów do podjęcia rozmów z opozycją • najważniejszych uczestników obrad okrągłego stołu • wyniki pierwszych częściowo wolnych wyborów do sejmu i senatu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić decyzje podjęte przez sejm w XII 1989 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1983, 1988, XII 1989 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: „Gazeta Wyborcza” • znaczenie obrad okrągłego stołu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację polityczną w Polsce w latach 1983–1989 • opisać działania podjęte przez „Solidarność” w ramach kampanii przed wyborami w 1989 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie decyzji o wyborze do rozmów stołu w kształcie okręgu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło od rozmów okrągłego stołu • scharakteryzować i ocenić postanowienia okrągłego stołu • ocenić znaczenie decyzji podjętych przez sejm w XII 1989 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces upadku PRL • odnieść się do różnych współczesnych opinii na temat obrad okrągłego stołu
Polska Rzeczpospolita Ludowa (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
27. Rozpad ZSRR	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: XII 1991 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Borysa Jelcyna 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1985, 1986, 1990 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny, które doprowadziły do odprężenia 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje między Wschodem

	<ul style="list-style-type: none"> • postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pierestrojka, głasnost • cele wprowadzenia reform podjętych przez Michaiła Gorbaczowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie skutki przyniosło wprowadzenie pierestrojki i głasnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • ramy chronologiczne okresu odprężenia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić działania Zachodu zmierzające do uzyskania przewagi nad Wschodem • przedstawić okoliczności dojścia do władzy Michaiła Gorbaczowa • wskazać na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu ZSRR 	<ul style="list-style-type: none"> • główne przyczyny słabości ZSRR w latach 80. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wyścig zbrojeń, porozumienie białowieskie, Federacja Rosyjska <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do zakończenia okresu odprężenia • scharakteryzować plany reformatorskie Michaiła Gorbaczowa • przedstawić okoliczności katastrofy w elektrowni atomowej w Czarnobylu i jej wpływ na relacje między społeczeństwem a władzą • wyjaśnić, jak doszło do podpisania 	<p>w relacjach między Wschodem a Zachodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • postanowienia porozumienia białowieskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w czym przejawiał się rozdźwięk między zamierzeniami reformatorskimi Gorbaczowa a ich realnymi skutkami • znaczenie rozpadu ZSRR dla dalszych losów politycznych świata <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności wystąpienia Litwy z ZSRR • scharakteryzować sytuację polityczną w ZSRR w 1990 r. 	<p>a Zachodem po zakończeniu II wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować funkcjonowanie ustroju komunistycznego na przykładzie ZSRR
--	--	---	--	---	---

			porozumienia białowieckiego		
28. Jesień Narodów	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy państw, w których doszło do procesów określanych jako Jesień Narodów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Jesień Narodów (Jesień Ludów) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie zmiany terytorialne, do jakich doszło na przełomie 1989 i 1990 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: X 1990 • postaci: Vaclava Havla, Helmuta Kohla <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: aksamitna rewolucja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice w sposobie przejmowania władzy przez demokratyczną opozycję w różnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1991,1993 • czynniki, które przyczyniły się do osłabienia zależności komunistycznych państw Europy Środkowo-Wschodniej od ZSRR • postanowienia Konferencji dwa plus cztery <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Konferencja dwa plus cztery <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację polityczną w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r. • przedstawić proces jednoczenia Niemiec • określić charakter zmian politycznych w ramach Jesieni Narodów 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: obrady trójkątnego stołu, Karta 77 • znaczenie zmian, do jakich doszło w Europie Środkowo-Wschodniej w wyniku Jesieni Narodów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg Jesieni Narodów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej • ocenić znaczenie Jesieni Narodów dla mieszkańców Europy 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec polityczne implikacje związane ze zjednoczeniem Niemiec • ocenić rolę Helmuta Kohla w procesie jednoczenia Niemiec

<p>31. Integracja europejska</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 2004 • państwa przystępujące do wspólnot europejskich w kolejnych etapach integracji • filary Unii Europejskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne przyczyny integracji europejskiej • wskazać na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1952, 1957, 1993 • nazwy kolejnych organizacji utworzonych w ramach procesu integracji europejskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), traktat z Maastricht (traktat o Unii Europejskiej) • potrzebę integracji europejskiej jako sposobu rozwiązania problemów politycznych i gospodarczych Europy po II wojnie światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić czynniki wpływające na przyspieszenie integracji europejskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1967, 1992 • argumenty zwolenników i przeciwników włączenia krajów postkomunistycznych w procesy integracyjne w Europie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Wspólnota Europejska (WE) • wpływ wojen w byłej Jugosławii na przyspieszenie procesów integracyjnych na wschodzie Europy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić poglądy eurosceptyków na proces integracji oraz na Unię Europejską 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1991–1999 • cele istnienia EWG i Euratomu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podłoże konfliktu w byłej Jugosławii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić etapy integracji europejskiej • scharakteryzować konflikt w byłej Jugosławii 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich do procesów integracyjnych zostały włączone kraje postkomunistyczne
--------------------------------------	--	--	---	--	---

<p>32. Dzisiejszy świat</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: kultura masowa, globalizacja, konsumpcjonizm • na czym polega wielobiegunowość współczesnego świata <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega kultura masowa • podać przykłady wpływu globalizacji na nasze życie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ramy chronologiczne rewolucji przemysłowej, technologicznej i naukowo-technologicznej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rewolucja technologiczna, rewolucja naukowo-technologiczna, społeczeństwo informacyjne, globaliści, antyglobaliści <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać społeczne skutki rewolucji naukowo-technologicznej • wskazać główne cechy społeczeństwa informacyjnego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • różne przejawy procesu globalizacji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: epoka postindustrialna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze zmiany w życiu człowieka i społeczeństwa wywołane każdą z rewolucji związanych z postępem w nauce i technice • scharakteryzować proces globalizacji w wymiarze ekonomicznym, politycznym i kulturowym 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • argumenty zwolenników i przeciwników procesu globalizacji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować wszystkie typy rewolucji związanych z postępem w nauce i technice • scharakteryzować przemiany polityczne na świecie po upadku ZSRR 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się w dyskusji na temat globalizacji • ocenić zmiany zachodzące we współczesnym świecie
<p>33. Polska w NATO i Unii Europejskiej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1999, 1 V 2004 • założenia ustrojowe państwa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Leszka Balcerowicza • główne trudności III Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1990, 1991, 1992, 1994, 1997 <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne elementy programów ruchów liberalnego i narodowo- 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić ewolucję ustrojową państwa polskiego w latach 90.

	<p>polskiego w myśl Małej konstytucji i Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: „wojna na górze”, Mała konstytucja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z czego wynikał konflikt wśród przedstawicieli opozycji określany jako „wojna na górze” • wskazać Polskę na współczesnej mapie Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • założenia polskiej polityki zagranicznej w okresie II Rzeczypospolitej i w czasach PRL <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: plan Balcerowicza, wolny rynek, Mała konstytucja, zwrot na Zachód <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić założenia planu Balcerowicza i wymienić jego skutki • wyjaśnić, dlaczego po 1989 r. Polska zdecydowała się dokonać zwrotu na Zachód 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Sojusz Lewicy Demokratycznej • społeczne skutki zmian politycznych i gospodarczych zachodzących w Polsce po 1989 r. • znaczenie przystąpienia Polski do NATO i do Unii Europejskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z czego wynikał szok mieszkańców Polski związany z przemianami politycznymi po 1989 r. • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wyborów prezydenckich i pierwszych w pełni wolnych wyborów do sejmu i senatu • scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce po 1989 r. 	<p>-katolickiego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przemiany, jakie zachodziły na polskiej scenie politycznej po 1989 r. • dostrzec wpływ konfliktów związanych z „wojną na górze” na polską scenę polityczną • wyjaśnić, czym było uwłaszczenie nomenklatury 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić polityczne i społeczne skutki zwrotu na Zachód
--	--	---	---	--	---

Świat i Polska na przełomie wieków (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					